

Funded by
the European Union

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ

Համայնքային Ունկնդրումը գործնականում

Համայնքի ներգրավման ներածություն

Համայնքային ունկնդրումը՝ գործնականում

Համայնքի ներգրավման ներածություն

Երախտիքի խոսք

Այս դասընթացը ստեղծվել է ՄԱԶԾ-ի կողմից՝ «Համայնքի ղեկավարները հանուն տնտեսական զարգացման» (ՀՀՏԶ/ M4EG) նախաձեռնության համար: Մենք երախտապարտ ենք բազմաթիվ գործընկերների, որոնք նպաստել են այս հրապարակմանը: ՄԱԶԾ-ից՝ Սեմիրա Օսմանովիչը, Թինա Ս. Սթոունը, Էլինա Յարվելան, Յանա Չունգը, Անտոն Սիդորենկոն և Մուզաֆֆար Թիլավոլը: Ջուստինա Լինկեն, Էմմա Բադդասարյանը և Մարինե Յովհաննիսյանը (Հայաստան, Գյումրու համայնքապետարան): Ռևազ Բարբակաձեն (Ռուսթավի Նորարարական կենտրոն, Վրաստան): Կելերաշի քաղաքապետարանից (Մոլդովա)՝ Լիլիա Ռատան, և Նիժնի քաղաքապետարանից (Ուկրաինա)՝ Յուլիա Կուզմենկոն: Մենք նաև երախտապարտ ենք Արևելյան գործընկերության երկրներից ՄԱԶԾ-ի մեր բազմաթիվ գործընկերներին, որոնք արժեքավոր ներդրում են ունեցել այս ուղեցույցում՝ թիմային թվեռնաշվիյի, Օթար Բոնջարիային, Մուստաֆա Սաիթ-Ամետովին, Ստանիսլավ Փիդիերինգորային, Թամարա Խարչենկոյին, Ժիրայր Էդիլյանին, Մոնիկա Յովհաննիսյանին, Զինա Մարուքյանին, Վալենտինա Զոյթովային, Միռլան Նիկոլային և այլոց: Մենք երախտապարտ ենք «Ագիրե Լեհենդակարիա» կենտրոնին (Agirre Lehendakaria Center)՝ «Քաղաքային փոխակերպումների համատեղ մշակման, համայնքային ունկնդրումների և ներգրավման ուղեցույց ապագային պատրաստ համայնքների համար» աշխատության վրա մեզ հետ աշխատելու համար, որն ընկած է այս դասընթացում ներկայացված որոշ գաղափարների և գործիքների հիմքում:

Այս հրատարակությունը թողարկվել է ԵՄ-ի և ՄԱԶԾ-ի համատեղ՝ ՀՀՏԶ/M4EG նախաձեռնության շրջանակներում, որը ֆինանսավորվում է ԵՄ-ի կողմից 2017 թվականից՝ Արևելյան գործընկերության տեղական իշխանություններին աջակցելու նպատակով:

© ՄԱԶԾ 2024թ. Բոլոր իրավունքները պաշտպանված են

Յեղիմակներ

Ադիտի Սոնի, Ծառայությունների դիզայներ, ՄԱԶԾ և Շրեյա Զրիշան, Պորտֆոլիոյի և համայնքային ներգրավվածության դիզայներ, ՄԱԶԾ

Ճապիկի պատկեր

Գեներացված է Midjourney ԱԲ-ի միջոցով՝ Սեմիրա Օսմանովիչի կողմից

Ձևավորող

Նաթան Ակուինո

Կոնտակտային տվյալներ

Քրիստ Մարուքյան, ՀՀՏԶ Հայաստան ծրագրի համակարգող krist.marukyan@undp.org

Խնդրում ենք այս ռեսուրսը մեջբերել հետևյալ կերպ. ՄԱԶԾ (UNDP) (2024) «Համայնքային ունկնդրումը՝ գործնականում. համայնքի ներգրավման ներածություն» (Community Listening in Practice - An introduction to engaging with your community), 2024 Urban Learning Center:

ՄԱԶԾ-ն ՄԱԿ-ի առաջատար կառույցն է, որը պայքարում է աղքատության անարդարության, անհավասարության և կլիմայական փոփոխությունների դեմ: 170 երկրներում և տարածքներում աշխատելով փորձագետների և գործընկերների մեր լայն ցանցի հետ՝ մենք աջակցում ենք ազգերին՝ ստեղծելու համապարփակ, կայուն լուծումներ մարդկանց և մոլորակի համար: Իմացեք ավելին undp.org կայքում կամ հետևեք @UNDP-ին:

Հրաժարում պատասխանատվությունից

Սույն հրատարակության մեջ արտահայտված տեսակետները չեն ներկայացնում ՄԱԿ-ի անդամ երկրների, ՄԱԶԾ Գործադիր խորհրդի կամ ՄԱԿ-ի համակարգի այլ հաստատությունների տեսակետները, որոնք հիշատակված են այստեղ: Այս հրատարակությունը ծառայում է տեղական իշխանությունների և գործընկերների կարողությունների զարգացման համար գործող առցանց դասընթացի նյութերի հետագա տարածման նպատակին: Բովանդակությունը ժամանակի մի պահի պատկերն է և ակնկալվում է, որ կթարմացվի՝ հիմնվելով կարիքների և պահանջների վրա: Օգտագործված անվանումները և տեղանունները, ինչպես նաև նյութի ներկայացումը չեն ենթադրում ՄԱԿ-ի կողմից որևէ կարծիք կամ դիրքորոշում ցանկացած երկրի, տարածքի, քաղաքի կամ տարածաշրջանի իրավական կարգավիճակի, դրա իշխանության, սահմանների կամ սահմանագծերի վերաբերյալ: Այս հրատարակությունը ֆինանսավորվել է ԵՄ-ի կողմից, թողարկվել է ԵՄ-ի և ՄԱԶԾ-ի համատեղ՝ ՀՀՏԶ/M4EG նախաձեռնության շրջանակներում, որը ֆինանսավորվում է ԵՄ-ի կողմից 2017 թվականից՝ Արևելյան գործընկերության տեղական իշխանություններին աջակցելու նպատակով: Ավելին, սույն հրատարակության բովանդակությունը չպետք է դիտարկվի որպես Եվրոպական միության տեսակետները արտացոլող:

Դասընթացի ամփոփագիր

Մոդուլ 1

Դասընթացի ներածություն

- Ինչի՞ մասին է այս դասընթացը
- Ինչո՞ւ հենց այս դասընթացը
- Ի՞նչ եք քաղելու այս դասընթացից

Մոդուլ 2

Համայնքի ներգրավման կարևորությունը

- Ինչո՞ւ է անհրաժեշտ համայնքի ներգրավվածությունը
- Համայնքի մասնակցության արժեքը ՏԻՄ-ի համար
- Համայնքի ներգրավման նկատմամբ հաճախ արվող առարկությունները և ինչպես անդրադառնալ դրանց
- Ռեֆլեքսիա և գիտելիքների ստուգում

Մոդուլ 3

Համայնքային / խորը ունկնդրման հիմունքների ընկալումը

- Ի՞նչ է համայնքային ունկնդրումը կամ խորը ունկնդրումը
- Ինչո՞ւ է համայնքային ունկնդրումը կարևոր հմտություն արդյունավետ համայնքային ներգրավվածության համար
- Վկայություններ տարբեր համայնքապետարանների աշխատակիցներից համայնքային ունկնդրման մասին
- Որո՞նք են լավ ունկնդիր լինելու էական հմտությունները
- Որո՞նք են համայնքային ունկնդրման համար անհրաժեշտ մտածելակերպերը
- Ռեֆլեքսիա և գիտելիքների ստուգում

Մոդուլ 4

Համայնքային ունկնդրման կիրառումը գործնականում

- Համայնքի ներգրավում
- Շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրում
- Ո՞վ է շահագրգիռ կողմը
- Ինչպե՞ս ենք քարտեզագրում շահագրգիռ կողմերին
- Ինչպե՞ս օգտագործել ՇԿ քարտեզագրման գործիքը
- Շահագրգիռ կողմերի ներգրավումը
- Ինչպե՞ս ներգրվել շահագրգիռ կողմերին
- Շահագրգիռ կողմերի ներգրավման տարբեր մեթոդներ
- Ինչպե՞ս խուսափել հետազոտական կողմնակալություններից
- Ներգրավման նախապատրաստում
- Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր
- Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ
- Հարցազրույցների և արագ զրույցների անցկացման պլան
- Հետազոտական տարածքի կազմակերպումը
- Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն
- Հարցազրույցներ և արագ զրույցներ
- Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ
- Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ
- Նշումներ անելու հիմունքները
- Նշումների/ձայնագրությունների վերանայում
- Ինչպե՞ս իմաստավորել հավաքված տեղեկատվությունը
- Վարժություն (եռյակներով)

Մոդուլ 5

Ամփոփում, Ռեսուրսների բանկ և հաջորդ քայլեր

Ռեսուրսների բանկ՝ Սեղմեք [այս հղմանը](#) դասընթացի գործիքները տեսնելու համար

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ

Մոդուլ 1

Դասընթացի ներածություն

Մոդուլ 1

Դասընթացի Ներածություն

Ինչի՞ մասին է այս դասընթացը

Այս դասընթացը ներածություն է համայնքի ներգրավման մեթոդաբանությանը՝ կենտրոնանալով մարդկանց հետ կապ հաստատելու և նրանց կարիքներն ու տեսակետները հասկանալու կարևորագույն կողմերի վրա: Այս դասընթացի ընթացքում մենք օգտագործում ենք երեք եզրույթ՝ համայնքի ներգրավում կամ համայնքային ներգրավվածություն, համայնքային և խորը ունկնդրում, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ:

Համայնքի ներգրավումը սահմանվում է որպես գործընթաց, որն ընդգծում է տարբեր շահագրգիռ կողմերի մասնակցությունը ընդհանուր որոշումների կայացմանը և նախագծերի ու գործողությունների համատեղ մշակմանը: Այս գործընթացի միջոցով այն գնահատում և հարգում է համայնքի տեսակետները՝ ի վերջո բարձրացնելով ընդհանուր խնդիրների լուծումների արդյունավետությունը:

Արդյունավետ ներգրավման համար կարևոր հմտություն է **համայնքային և խորը ունկնդրումը** կամ համայնքի կարծիքի ուսումնասիրությունը: Այն ներառում է համայնքին տարբեր ուղիներով ունկնդրելը, խոսքերի հետևում թաքնված իմաստը ակտիվորեն հասկանալը և համայնքի անդամների մտքերի, մտահոգությունների ու հույսերի մեջ խորանալը: Ընդհանուր համայնքի ներգրավման գործընթացում կիրառվելիս այն օգնում է ամուր կապ հաստատել համայնքի հետ: Համայնքային ունկնդրում և խորը ունկնդրում տերմիններն այս դասընթացում օգտագործվում են փոխարինաբար, երկուսն էլ ունեն նույն ընդհանուր սահմանումը:

Համայնքային ունկնդրման կարևորությունն ավելի լավ հասկանալու համար, խնդրում ենք դիտել այս [տեսանյութը](#):

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒՄ

Այստեղ խաղի մեջ են մտնում համայնքային ունկնդրումն ու համայնքային ներգրավումը:

Ինչպե՞ս է կառուցված դասընթացը

Դասընթացը բաղկացած է իրական օրինակներից, գործնական պատկերացումներից և օգտակար գործիքներից՝ ուսումնասիրելու համայնքային ներգրավվածության մակարդակները և դրական փոփոխությունների ներուժը: Ներածական բովանդակությունը ներկայացնում է հիմնական հասկացությունները՝ շեշտը դնելով խորը ունկնդրման և տեղական համայնքի անդամների հետ բովանդակային հարցազրույցներ անցկացնելու էական հմտությունների վրա:

Ի հավելումս, այս դասընթացը հանդիսանում է շարունակություն՝ հիմնված այն գործիքների և պրակտիկաների վրա, որոնք ներկայացված են մեր [համայնքային ներգրավվածության և համատեղ մշակման ուղեցույցում](#) համատեղությամբ մշակված ՄԱԶԾ-ի և Agirre Lehendakaria կենտրոնի կողմից՝ ԵՄ ֆինանսավորմամբ իրականացվող Համայնքի ղեկավարները հանուն տնտեսական զարգացման ծրագրի (ՀՀՏՀ) շրջանակներում: Այն ապահովում է, որ դուք ոչ միայն ըմբռնեք ուղեցույցում մանրամասն բացատրված հասկացությունները, այլև դրանք կիրառեք՝ ամրապնդելով ձեր՝ համայնքների հետ արդյունավետորեն ներգրավվելու և նրանց ունկնդրելու կարողությունը:

համայնքային ներգրավվածության և համատեղ մշակման [ուղեցույց](#)

Co-creating Urban Transformation

A Guide to Community Listening and Engagement for Future-fit Cities

Աղբյուրը՝ Համայնքային ունկնդրման ուղեցույց

Ինչո՞ւ հենց այս դասընթացը

Համաշխարհային մարտահրավերների և պետական հաստատությունների ու ծառայությունների նկատմամբ աճող անվստահության պայմաններում, համայնքային ներգրավվածությունը դառնում է այս խնդիրների լուծման կենսական ռազմավարություն: Այս դասընթացը ծառայում է որպես համապարփակ ուղեցույց՝ ցույց տալով, թե ինչպես իրականացնել այս պրակտիկաները՝ վստահություն կառուցելու և նշանակալի կապեր խթանելու համար: Այս ջանքերը, ի վերջո, հանգեցնում են ավելի արդյունավետ կառավարման, արձագանքող քաղաքականության և հանրային ծառայությունների բարելավման: Դուրս գալով տեսական հասկացություններից՝ դասընթացը խրախուսում է նախաձեռնողական մասնակցությունը՝ հնարավորություն տալով ձեզ դառնալ փոխակերպման կատալիզատոր ձեր համայնքում:

Ո՞ւմ համար է դասընթացը և ի՞նչ կարելի է քաղել նրանից

Թեև այս դասընթացը հիմնականում նախատեսված է տեղական իշխանությունների և համայնքային ծառայողների համար, այն կարող է օգտագործվել նաև տեղական փոփոխություններ իրականացնողների կողմից, ինչպիսիք են համայնքային կազմակերպիչները, քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունները (ՔՀԿ) և հասարակական կազմակերպությունները (ՀԿ): Այն նպատակ ունի օգնել բացահայտելու համայնքային ներգրավվածության պրակտիկաների հարստությունն ու բազմազանությունը և դրանք ինտեգրելու նախագծերի բոլոր մշակումներում և իրականացումներում:

Այս դասընթացի ավարտին դուք ոչ միայն կհասկանաք համայնքային ունկնդրման տեսական հիմունքները, այլև ձեռք կբերեք մեթոդի իրական կյանքում կիրառման գործնական հմտություններ: Դիտարկեք այս դասընթացը որպես մեկնարկային հարթակ, որը ձեզ կտրամադրի ներածություն համայնքային ներգրավվածության ընդարձակ ոլորտում և կխրախուսի ձեզ ներգրավվել ձեր համայնքների հետ նշանակալի և արդյունավետ ձևերով:

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ

Մոդուլ 2

Համայնքի ներգրավված կարևորությունը

Մոդուլ 2

Համայնքի ներգրավված կարևորությունը

Ինչո՞ւ է անհրաժեշտ համայնքի ներգրավվածությունը

Տեղական իշխանությունները կարող են մեծ օգուտներ քաղել համայնքների և շահագրգիռ կողմերի հետ համագործակցելուց և կառավարման գործընթացներում քաղաքացիների մասնակցությունը բարելավելուց: Այս մոդուլը ամփոփում է մի քանի փաստարկներ առ այն, թե ինչու է համայնքային ներգրավվածության այս թերօգտագործվող գործիքը անհրաժեշտ և օգտակար տեղական իշխանությունների համար՝ այն ուսումնասիրելու և ներդնելու համար:

«Հանրային կարծիքի ժամանակին և արդիական կերպով ուսումնասիրելու կարողությունը՝ սոցիալական ունկնդրման միջոցով, հաջող դրամաշնորհային հայտի և սոցիալական գործողությունների նախագծի հետագա իրականացման բանալին է»:

Նիժին համայնք, Ուկրաինա

(ՀՀՏՀ Արձագանքման և վերականգնման ծրագիր)

«[Այս գործընթացը ցույց է տալիս] ձեր աշխատանքի ազդեցությունը կրող մարդկանց կարիքներն ու կարծիքները հասկանալու կարևորությունը և մարդկանց որոշումների կայացման գործընթացում ներգրավելու անհրաժեշտությունը: Տարբեր տեսանկյունները տրամադրում են տեղեկատվության հարուստ աղբյուր և օգնում են ավելի լավ հասկանալ բարդ խնդիրները»:

Վելիկիոլուկիվսկա ՄՏՀ, Ուկրաինա

(ՀՀՏՀ Արձագանքման և վերականգնման ծրագիր)

Համայնքի ներգրավումն օգնում է մեղմել հանրային կառուցների նկատմամբ առկա վստահության բացը

Վստահությունը ցանկացած հասարակության գործունեության անբաժանելի մասն է։ Միմյանց, մեր պետական հաստատությունների և մեր ղեկավարների նկատմամբ վստահությունը սոցիալական և տնտեսական առաջընթացի կարևորագույն բաղադրիչներն են։ Այն հնարավորություն է տալիս մարդկանց համագործակցել և համերաշխություն ցուցաբերել միմյանց հետ։ Այն հնարավորություն է տալիս պետական մարմիններին պլանավորել և իրականացնել քաղաքականություն և մատուցել ծառայություններ, որոնք լայնորեն ընդունված են համայնքի տարբեր անդամների կողմից։ Հանրային վստահության բարձր մակարդակը, ինչպես պարզվել է, բարելավում է կարգերի պահպանումը, հարկերի հավաքագրումը և սեփականության իրավունքի նկատմամբ հարգանքը։

Լայնածավալ գիտական աշխատությունները ցույց են տալիս, որ պետական հաստատությունների նկատմամբ վստահությունն էական նշանակություն ունի ներդրումների, նորարարությունների և առևտրի գործընթացների համար, որոնք հիմք են հանդիսանում տնտեսական կայունության և աճի համար։ Այնուամենայնիվ, պետական հաստատությունների նկատմամբ վստահությունը տարածվում է տնտեսական ոլորտից դուրս։ Այն հիմնովին կապված է պետության լեգիտիմության հետ և կարևոր է կառավարման տարբեր գործընթացների գործունեության համար, ինչպես նշված է ստորև։

Քաղաքականության մշակում	→	Պետական հաստատությունների նկատմամբ վստահությունը կարող է ընդլայնել քաղաքականապես իրագործելի քաղաքականության տարբերակների շրջանակը և այն ժամկետը, որի ընթացքում քաղաքականության ներդրումից ակնկալվում են արդյունքներ։
Քաղաքականության իրականացում	→	Պետական հաստատությունների նկատմամբ վստահությունը կարևոր է այն քաղաքականությունների իրականացման համար, որոնք պահանջում են քաղաքացիների համագործակցություն և համաձայնություն։
Ծառայությունների մատուցում	→	Պետական հաստատությունների նկատմամբ վստահությունը անհրաժեշտ է, որպեսզի մարդիկ պատրաստ լինեն օգտվել պետական ծառայություններից, հատկապես, երբ հասանելի են այլընտրանքային տարբերակներ։
Հաստատված կարգի կայունություն	→	Պետական հաստատությունների նկատմամբ վստահությունը կարող է քաղաքական ռեժիմին օգնել հաղթահարելու դժվար ժամանակները՝ այդպիսով խուսափելով ռեժիմի ծայրահեղ անկայունությունից։
Ժողովրդավարական կենսակերպ	→	Հաստատությունների՝ ընտրություններում պարտվողներին պաշտպանելու կարողության նկատմամբ վստահությունն անփոխարինելի է իշխանության խաղաղ փոխանցման համար։

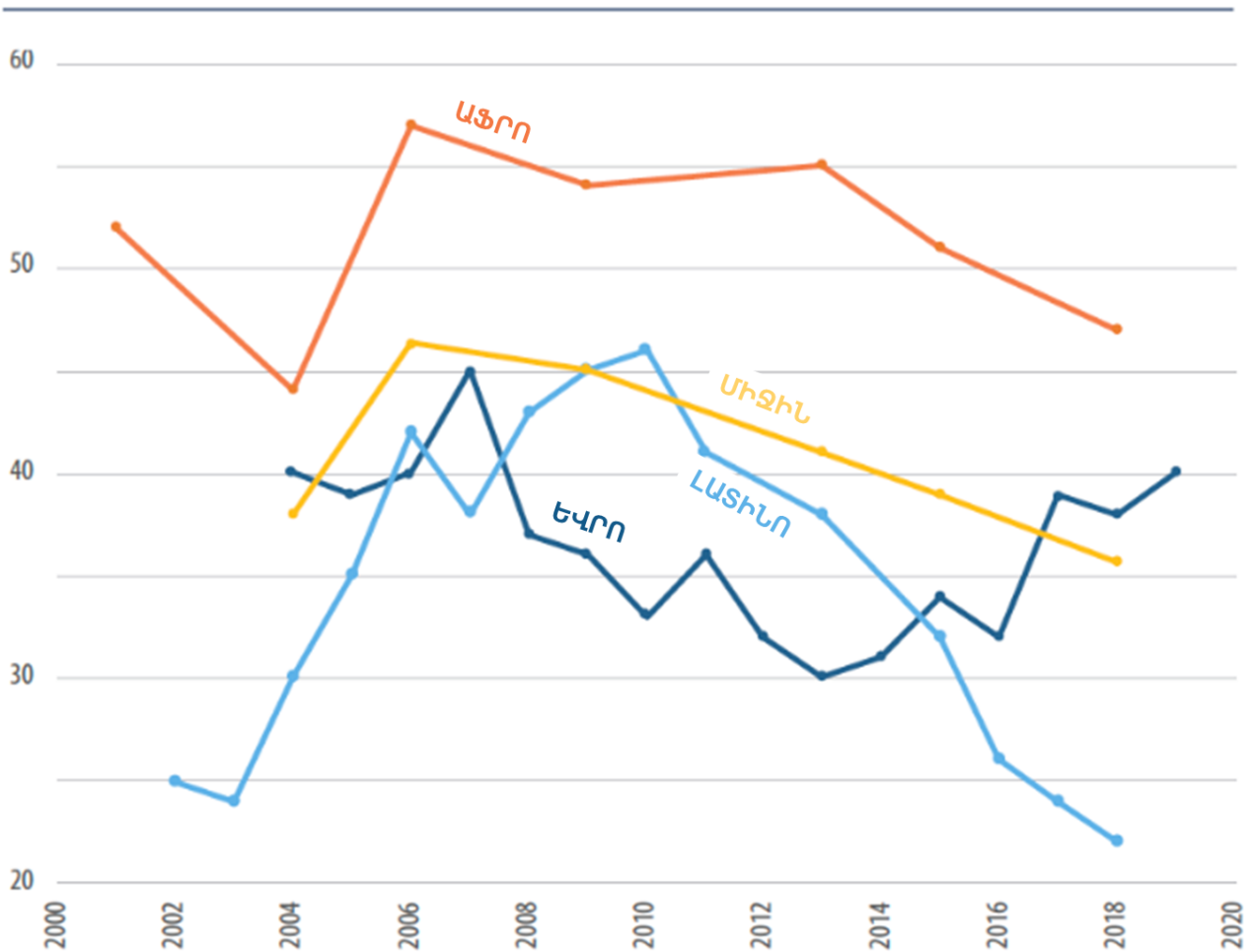
Աղբյուրը. Վստահություն պետական հաստատությունների նկատմամբ, **ՄԱԶԾ, 2021**

Բազմաթիվ ճգնաժամերի՝ կլիմայական փոփոխությունների, սոցիալական անհավասարության, բնեռացման*, զարգացման մարտահրավերների, աշխարհաքաղաքական անկայունության, պատերազմի և COVID-19 համավարակի մնացորդային հետևանքների պայմաններում ՄԱԿ-ի Գլխավոր քարտուղարը՝ վերջերս նախագգուշացրել է «վստահության դեֆիցիտի» մասին, որը սպառնում է խաթարել ԿԶՆ-ների ուղղությամբ առաջընթացը։ Թեև հաստատությունների նկատմամբ վստահության մակարդակները զգալիորեն տարբերվում են բազմաթիվ երկրներում, հասարակական կարծիքի հարցումները ցույց են տալիս, որ վերջին տասնամյակների ընթացքում նկատվել է անկում պետական հաստատությունների նկատմամբ վստահության հարցում։

*Բնեռացումը մարդկանց երկու՝ ամբողջովին հակադիր կարծիքներ ունեցող խմբերի բաժանելու կամ նրանց բաժանվելու գործողությունն է։ Աղբյուր՝ ՄԱԿ/ԴԵՍԱ քաղաքականության ամփոփագիր #108. Վստահություն պետական հաստատությունների նկատմամբ. միտումները և հետևանքները տնտեսական անվտանգության համար։

Գծապատկեր 1

Երեք տարածաշրջանների բնակչությունների այն տոկոսը, որը վստահություն ունի իր ազգային կառավարության կամ խորհրդարանի նկատմամբ:

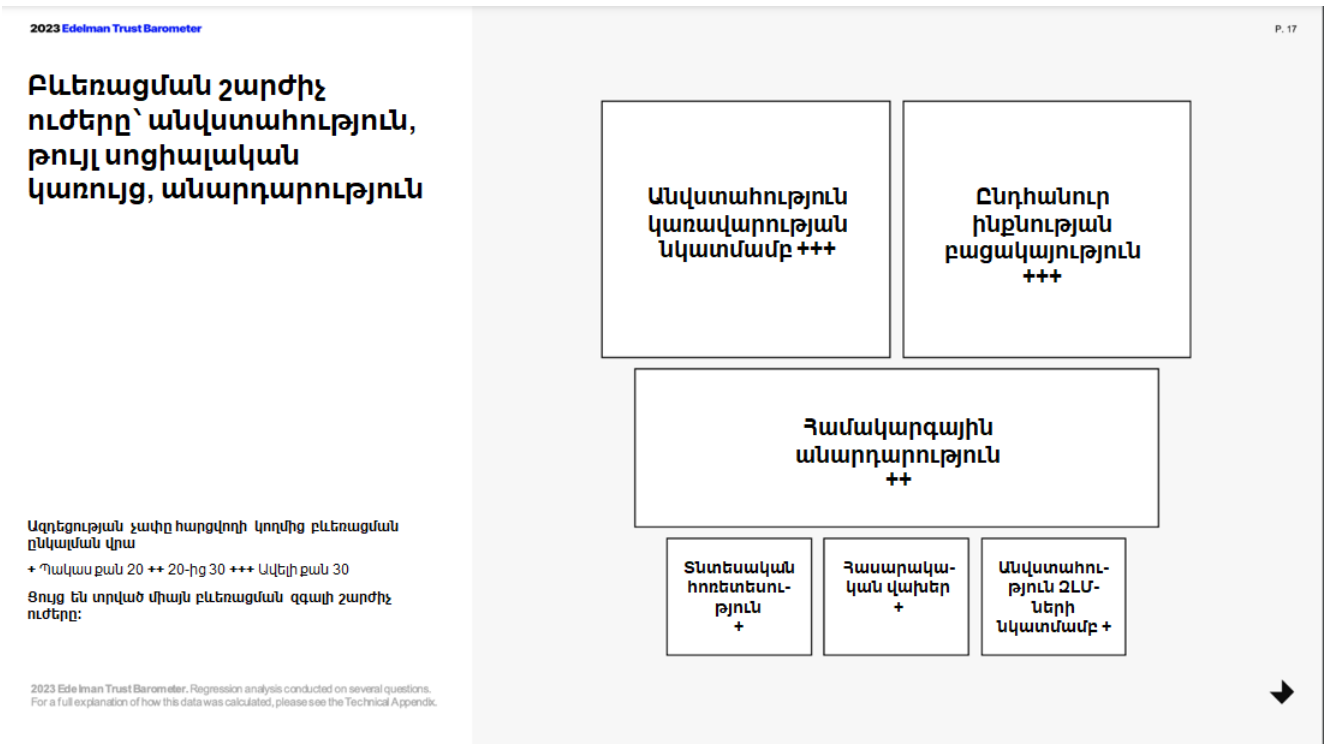
Նշում. Հեղինակի հաշվարկները (չկշռված միջիններ) հիմնված են Eurobarometer, Afrobarometer և Latinobarometro տվյալների վրա: Eurobarometer-ի տվյալները վերցված են 2004 թվականից՝ ԵՄ ընդլայնումից հետո, որպեսզի ներառվեն առավելագույն թվով երկրներ՝ խուսափելով կազմի ազդեցություններից: Տարեկան երկու արժեք է եղել, բայց այստեղ ընտրվել է միայն մեկը (տարվա ամենավաղ հարցումը): Afrobarometer-ի տվյալները բաղկացած են ընդամենը 6 շրջափուլով հավաքագրված տղեկություններից, որոնք ընդգրկում են 2-3 տարիների դաշտային աշխատանքները, իսկ պատասխանները վերաբերում են «վստահություն խորհրդարանի նկատմամբ» հարցին (քանի որ հարցման մեջ չկա «վստահություն կառավարության նկատմամբ» հարց): Զեկույցները ներկայացված են տվյալների շրջանակում մինչև վերջին տարին: Afrobarometer-ի և Latinobarometro-ի համար գրաֆիկը համատեղում է «շատ» և «մասամբ» տարբերակները մեկ դրական արժեքի, իսկ «ոչ մի» և «ոչ շատ» տարբերակները՝ մեկ բացասական պատասխանի մեջ: Գրաֆիկը բացառում է «չգիտեմ/առանց պատասխանի» տարբերակները, և հաշվարկները ներառում են միայն երկրների միջինները՝ շարունակական տվյալներով, որպեսզի խուսափեն կազմի ազդեցություններից:

Աղբյուր. [ՄԱԿ/ԴԵՍԱ քաղաքականության ամփոփագիր #108. Վստահություն պետական հաստատությունների նկատմամբ. միտումները և հետևանքները տնտեսական անվտանգության համար](#)

Անորոշությունը, անհավաստիությունը և անապահովությունը զուգահեռաբար առկա են բնեռացման և անվստահության հետ: Քաղաքական բնեռացումը և անվստահությունը նվազեցնում են սոցիալական երկխոսության մեր կարողությունը և խեղդում կոլեկտիվ գործողությունները: Համաշխարհային մասշտաբով մարդկանց 30%-ից պակասն է կարծում, որ մարդկանց մեծամասնությանը կարելի է վստահել, ինչը ամենացածր արձանագրված ցուցանիշն է (ՄՀՀ, 2022):

Source: UN/DESA Policy Brief #108

Աղբյուրը. Բևեռացման շարժիչ ուժերը - Edelman Trust Barometer Report, 2023

Այսօր մենք տեսնում ենք դժգոհություն, որն արտացոլում է անհամբերությունը առկա իրավիճակի նկատմամբ, բայց նաև դրական փոփոխություններին նպաստելու ուժեղ ցանկություն: Այս ճգնաժամերն ու մարտահրավերները հաղթահարելու համար անհրաժեշտ են միասնության, համերաշխության և կարեկցանքի վրա հիմնված մոտեցումներ, որոնք պահանջում են ընդհանուր բարիքի ստեղծմանը ծառայող կառավարման մոդելներ և կառուցվածքներ: Վերաակտիվացված և վերափմաստավորված կառավարման բանալին մարդկանց և քաղաքացիական հասարակության իսկապես նշանակալի մասնակցությունն է իրենց կյանքի վրա ազդող որոշումներին:

Հանրային կառուցների նկատմամբ վստահության մասին կարդալ ավելին՝

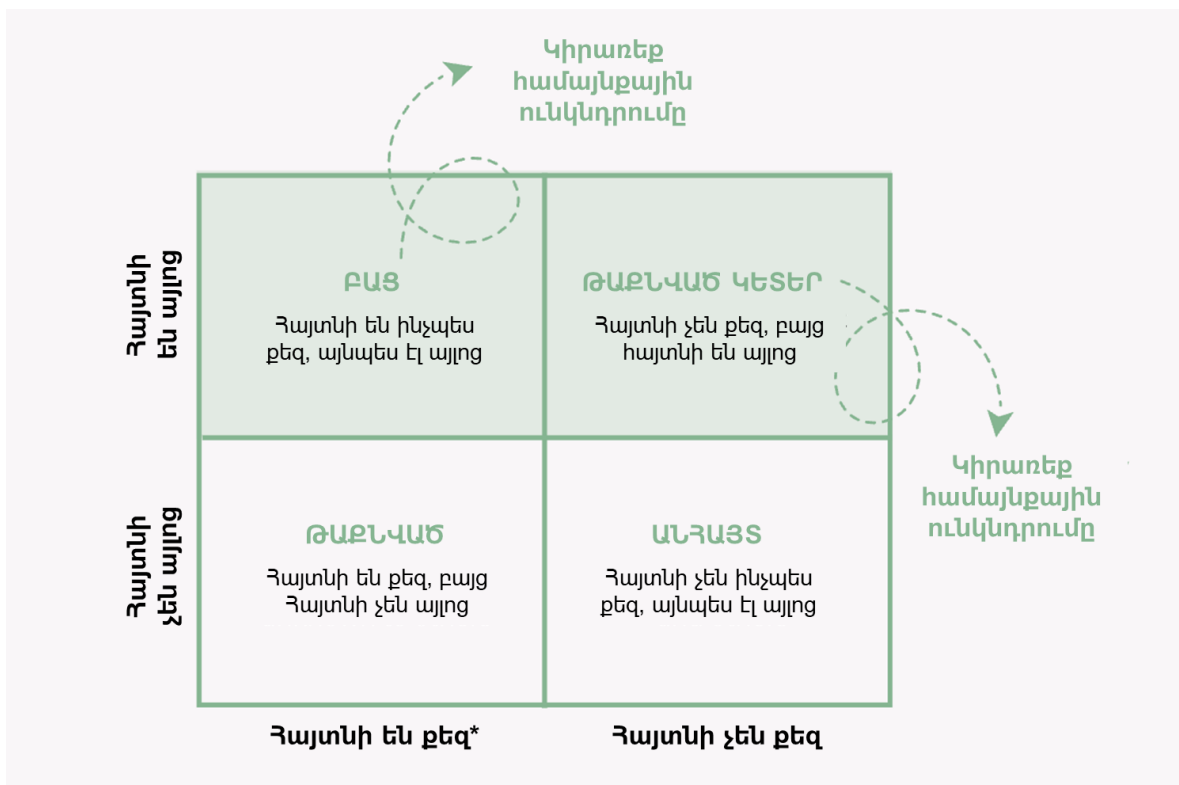
ՄԱԿ/ԴԵՍԱ քաղաքականության ամփոփագիր #108. Վստահություն պետական հաստատությունների նկատմամբ. միտումները և հետևանքները տնտեսական անվտանգության համար

Համայնքային ներգրավվածությունը թույլ է տալիս լրացնել մեր գիտելիքների մեջ առկա բացը

Համայնքներն ու համայնքապետարաններն անհատների բարդ ցանցեր են, որոնք տարբեր դերեր են ստանձնում հասարակության մեջ: Յուրաքանչյուր մարդ կարող է լինել քաղաքացի, ծնող, աշխատող և այլն: Սակայն ոչ բոլորն են ներգրավված համայնքային կյանքի բոլոր ոլորտներում: Սա նշանակում է, որ որպես անհատներ և քաղաքացիներ՝ մենք գիտելիքներ ունենք որոշակի ոլորտներում, բայց նաև բացեր ունենք մեր ընկալման մեջ: Ավելին, կան բաներ, որոնք մենք գիտենք, որ չգիտենք, և կան բաներ, որոնք մենք չգիտենք, որ չգիտենք:

Ջոհարիի աղյուսակը, որը ստեղծվել է Ջոզեֆ Լուֆտի և Հարինգթոն Ինգհամի կողմից 1955 թվականին, շրջանակ է, որը նախատեսված է քո և այլոց միջև հարաբերություններն ավելի լավ հասկանալու համար: Այն օգնում է ընդլայնել մեր մտածողությունն այս համատեքստում:

Աղբյուրը՝ UN/DESA Policy Brief #108

Մեր գիտելիքները և հետաքրքրությունները կոնկրետ ոլորտներում մեզ լավատեղյակ են դարձնում դրանց պահանջների, մարտահրավերների և հնարավորությունների մասին: Սակայն, երբ մենք մտնում ենք անծանոթ տարածք, մեր գիտելիքները չեն բավարարում: Բացի այդ, հասարակության մեջ մեր դիրքերն ու դերերը սահմանափակում են մեր տեսանկյունն այն թեմաների վերաբերյալ, որոնց մենք ծանոթ ենք: Օրինակ, եթե ես կրթություն եմ ստացել մասնավոր դպրոցում, ապա ես հասկանում եմ կրթական համակարգը իմ սեփական փորձի միջոցով: Սակայն, ես ավելի քիչ պատկերացում ունեմ այն մասին, թե ինչ է նշանակում կամ ինչպես է ընկալվում կյանքը Նույն քաղաքում հանրային դպրոցական համակարգում կրթություն ստացած անձի տեսանկյունից: Նմանապես, դուք կարող եք կարծել, որ գիտեք, թե ինչ է պետք ձեր համայնքին, բայց Նրանց տեսակետները կարող են էականորեն տարբերվել:

Մեզ համար կարևոր է լինել լայնախոհ և բաց՝ ուրիշներից Նոր տեղեկություններ ստանալու համար, Նույնիսկ եթե կարծում ենք, որ տեղեկացված ենք: Մեր կոնկրետ գիտելիքները և հետաքրքրությունները մեզ տեղեկացնում են որոշակի ոլորտների մասին, սակայն անծանոթ տարածքների ուսումնասիրությունը բացահայտում է մեր իմացության սահմանափակումները: Մեր հասարակական դերերն ու դիրքերն օգնում են մեզ տեսնելու թեմաների միայն այն որոշակի կողմերը, որոնց մենք ծանոթ ենք: Օրինակ, մասնավոր դպրոցական կրթությունը կրթական համակարգի մեկ տեսակետ է առաջարկում, բայց այն չի ընդգրկում հանրային դպրոցներում սովորողների փորձը: Հասկանալով սա՝ մենք պետք է ընդունենք տեսակետների բազմազանությունը՝ մեր համայնքի կարիքները իսկապես հասկանալու համար: Այս բաց լինելը էական նշանակություն ունի սովորելու և զարգանալու համար:

Բարդ միջավայրերում գործելու պայմաններում անորոշության և անկանխատեսելիության բարձր մակարդակներով, համայնքի կարծիքի ուսումնասիրությունը օգնում է մեզ բացահայտելու տեղեկատվության, պատումների, մտածելակերպերի և վարքագծի մեջ մեր մութ անկյունները, որոնք ազդեցություն ունեն հասարակության վրա: (Կարդացեք ավելին՝ **«Ապագայի պատրաստվածության հիմունքներ. Մոդուլ 5. Բարդ մարտահրավերների կառավարում»**): Համագործակցությունը և ուրիշների հետ ընդհանուր փոխըմբռնման ստեղծումը կարող են հետագայում հնարավորություն տալ մեզ մշակելու Նախագծեր և ծառայություններ, որոնք հաշվի են առնում ոչ միայն որոշ անհատների, այլև համայնքի հավաքական կարիքները:

ՄՈԴՈՒԼ 5
Բարդ
մարտահրավերների
կառավարում

Ապագայի
պատրաստվածության
հիմունքներ. Մոդուլ 5. Բարդ
մարտահրավերների
կառավարում»

Այս դասընթացի Նախորդ մոդուլները կենտրոնացել են փոփոխությունների հայեցակարգերի ընդգծման վրա՝ ներկայացնելով որոշ հիմնական հասկացություններ, որոնք խորապես կձևավորեն գալիք տասնամյակները:

Հաջորդ մոդուլները կկենտրոնանան **ապագային պատրաստ** լինելու մոտեցումների վրա՝ ներկայացնելով մի շարք գործնական մեթոդներ, որոնք կարող են օգնել համայնքներին զարգանալու դեպի ապագա:

Այս մոդուլում մենք մանրամասն կուսումնասիրենք բարդ մարտահրավերները՝ պարզելով, թե բարդ մարտահրավերների ինչպիսի հատկանիշներն են դրանք դարձնում այդքան դժվար կառավարելի: Այս մոդուլը կներկայացնի համակարգային մտածողության հեռանկար՝ սկսած համակարգի առանձնահատկությունները բացահայտելուց մինչև ընդգծելը, թե ինչու համակարգային մտածողությունը կարող է օգնել ավելի արդյունավետ կառավարելու բարդ մարտահրավերները:

Մոդուլ 5-ի ներածական էջ. Բարդ մարտահրավերների կառավարում

Համայնքային ներգրավվածությունն օգնում է զգալ մասնակցության արժեքը

Հանրային հարաբերություններին համայնքների մասնակցությունը և ներգրավվածությունը մարդու հիմնարար իրավունք է և քաղաքականություն մշակելու թերօգտագործվող գործիք։ Համայնքների ներգրավումը նախագծերի համատեղ ստեղծմանը և մշակմանը, քաղաքային տարածքների պլանավորմանը և ունի իրենց կյանքի վրա ազդող որոշումների կայացման հետևյալ ներուժը։

Խորացնելու մեր պատկերացումները համայնքում առկա խնդիրների վերաբերյալ և օգնելու բացահայտելու ավելի լավ լուծումներ։

Ոգեշնչելու ռազմավարական զարգացման ուղղությունը՝ հիմնված համայնքի իրողությունների վրա։

Նվազեցնելու սոցիալական լարվածությունը և կանխելու բռնությունը՝ ապահովելով համայնքի մտահոգությունների լսելիությունը։

Հանգեցնելու համայնքի կողմից սեփականատիրության ավելի մեծ զգացման՝ թույլ տալով ռեսուրսների արդյունավետ իրականացում և օգտագործում։

Նվազեցնելու ներդրումային ռիսկը և ձախողման ռիսկը, քանի որ միջամտությունը կամ քաղաքականությունը համատեղ մշակվում է համայնքների կողմից՝ համայնքների համար։

Մեր հասարակությունն ամրապնդելու և մեր ժամանակների հրատապ կարիքները բավարարելու համար, մեզ համար կարևոր է խրախուսել համայնքի մասնակցությունը։ Սա կարող է օգնել ձեզ զարգացնելու և օգտագործելու համայնքի առկա գիտելիքները, ստեղծագործականությունը և բազմազանությունը։

Համայնքային ներգրավվածության նկատմամբ հաճախ արվող առարկությունները և ինչպես անդրադառնալ դրանց

Համայնքային ներգրավվածությունը չափազանց շատ ժամանակ և ռեսուրսներ է խլում

Համայնքային ներգրավվածության գործընթացը ժամանակատար է և պահանջում է համայնքապետարանի ջանքերը՝ ներդրումներ կատարելու մարդկային ռեսուրսների մեջ, ինչը կարող է դժվարություններ առաջացնել: Ինչպես բազմաթիվ գործընթացների պարագայում, ներգրավվածությունը սկզբում ժամանակ է պահանջում կազմակերպելու համար և ժամանակի ընթացքում դառնում է ավելի հեշտ ու արագ: Երբ շահագրգիռ կողմերի հետ հարաբերությունները կառուցվում և պահպանվում են, նրանց հետ կապ հաստատելը և ներգրավվածությունը շարունակելը շատ ավելի հեշտ է դառնում: Ուսանողների և կամավորների ներգրավումը նույնպես կարող է աջակցել այս գործընթացին և օգնել ամրապնդել համայնքապետարանի և համայնքի միջև կապերը:

Եթե ես արդեն գիտեմ, թե ինչ է պետք համայնքին, ինչո՞ւ պետք է հարցնեմ համայնքին:

Դուք կարող եք կարծել, թե գիտեք, թե ինչ գիտի ձեր համայնքը, բայց տեսակետները կարող են զգալիորեն տարբեր լինել: Համայնքային ներգրավվածության գործընթացում մենք երբեմն լսում ենք բաներ, որոնք հաստատում են մեր ենթադրությունները: Սակայն, այն համայնքապետարանները, որոնք շահագրգիռ կողմերի հետ համագործակցել են համայնքի կարծիքի ուսումնասիրության միջոցով, հաճախ նոր տեղեկություններ են ստանում, որոնք իրենց հայտնի չէին: Սա է պատճառը, թե ինչու մենք պետք է սովորենք խորը ունկնդրման հմտությունները և ընդունենք սովորողի մտածելակերպը: Մենք կարող ենք կարծել, թե ճշգրիտ գիտենք, թե ինչ է պետք համայնքին, բայց սա կարող է զգալիորեն տարբերվել նրանից, թե ինչ է զգում համայնքը:

Ինչո՞ւ ներգրավվել համայնքների հետ, երբ նույն պատասխանները կարող ենք ստանալ հարցման միջոցով:

Հարցումները հիմնալի գործիք են համայնքի զարկերակը զգալու համար, երբ որոշումներ պետք է կայացվեն: Այն տրամադրում է նաև քանակական արդյունք, որը կարող է հիմնավորել այդ ընտրությունը: Այնուամենայնիվ, դժվար է առանց նրանց հետ զրույցների դուրս բերել այդ որոշումների խորությունը, նրբերանգները և պատճառները: Օրինակ, անձը կարող է ընտրել քաղաքում իրենց առջև ծառացած 3 գլխավոր մարտահրավերները, սակայն նրանց փորձը և այդ մարտահրավերների հիմքում ընկած պատճառները հնարավոր չէ դուրս բերել հարցումներից: Խորը պատկերացումներ բացահայտելու համար հարցումները պետք է լրացվեն որակական հետազոտություններով, որոնց կարող է աջակցել համայնքային ունկնդրումը: Երկուսի համադրությամբ համայնքային ներգրավվածությունը կլինի ավելի արդյունավետ:

Գիտելիքների ստուգում

1. Հետևյալ մոտեցումներից որը կօգնի հասարակության մեջ դրական փոփոխություններին նպաստելու քաղաքացիների ուժեղ ցանկության խթանմանը՝ վստահության բացակայության պարագայում:

- a. Տեղական իշխանությունների կողմից մշակված խիստ կանոնները
- b. Տեղական իշխանությունների կողմից մշակված խիստ քաղաքականությունները
- c. Հանրային որոշումների կայացմանը քաղաքացիների մասնակցության խրախուսումը/ քաջալերումը

2. Որո՞նք են այն «մութ կետերը», որոնք կարող են բացահայտվել համայնքային ունկնդրման միջոցով:

- a. բաներ, որոնք հայտնի են ձեզ, բայց անհայտ են այլոց համար
- b. բաներ, որոնք հայտնի չեն ձեզ, բայց հայտնի են այլոց համար
- c. բաներ, որոնք հայտնի չեն ձեր և հայտնի չեն այլոց համար

3. Թվարկվածներից որո՞նք են համայնքում նախագծերի մշակման և որոշումների կայացման մեջ հանրության ներգրավման պոտենցիալ առավելությունները:

- a. Ներդրումային ռիսկերի և ծախսողման նվազեցում
- b. Ավելի խորը սեփականատիրության զգացում համայնքում
- c. Սոցիալական լարումների թուլացում
- d. Անորոշության աճ

Ստուգեք ձեր պատասխաններն այս դասընթացի վերջում:

Վերանայման վարժություն

Օգտագործեք ստորև ներկայացված հարցերը՝ ձեր ներկայիս համատեքստի վերաբերյալ մտորելու և թիմի անդամի հետ քննարկելու համար:

- 1. Ինչպիսի՞ն է հարաբերությունների բնույթը քաղաքացիների և ձեր տեղական իշխանությունների միջև: Արդյո՞ք քաղաքացիներն ազատորեն արտահայտում են իրենց մտահոգությունները, թե՞ նրանք վարանում են դիմել համայնքային պաշտոնյաներին: Ինչո՞ւ:**
- 2. Պատկերացրեք, որ վաղը արթնանում եք, և ձեր համայնքում կա քաղաքացիների և քաղաքացիների ու համայնքային պաշտոնյաների միջև վստահության զգալիորեն բարձր մակարդակ: Ինչպիսի՞ տեսք կունենա համայնքը և ի՞նչ կփոխվի դրա արդյունքում:**
- 3. Ի՞նչ գործողություններ կարող է ձեռնարկել տեղական իշխանությունը՝ քաղաքացիների և ՏԻՄ-ի միջև ավելի մեծ վստահություն ձևավորելու համար: Որո՞նք են այս գործողությունների որոշակի առավելություններն ու մարտահրավերները:**

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ

Մոդուլ 3

Համայնքային / խորը ունկնդրման հիմունքները

Մոդուլ 3

Համայնքի ներգրավման կարևորությունը

Ի՞նչ է համայնքային ունկնդրումը կամ խորը ունկնդրումը

Այս դասընթացի համատեքստում **համայնքային ներգրավվածությունը սահմանվում է որպես գործընթաց, որն ընդգծում է տարբեր շահագրգիռ կողմերի մասնակցությունը ընդհանուր որոշումների կայացմանը և նախագծերի ու գործողությունների համատեղ մշակմանը**: Այն գնահատում և հարգում է համայնքի տեսակետները՝ ի վերջո բարձրացնելով ընդհանուր խնդիրների լուծումների արդյունավետությունը: Արդյունավետ ներգրավվածություն իրականացնելու համար կարևոր հմտություն է **խորը ունկնդրումը** կամ **համայնքահին ունկնդրումը**: Այն նպատակ ունի ակտիվորեն հասկանալ բառերի հետևում թաքնված իմաստը՝ խորանալով համայնքի անդամների մտքերի, մտահոգությունների և հույսերի մեջ: Այս դիմամիկ գործընթացն օգնում է կապ հաստատել՝ անկեղծ զրույցի, հետաքրքրության և ապրումակցման միջոցով:

Համայնքային ունկնդրման ընթացքում դուք երկխոսության մեջ եք մտնում խորը և անկեղծ հետաքրքրությամբ զրուցակցի տեսակետի նկատմամբ: Հիմնվելով ապրումակցման վրա՝ այն կարևորում է զրուցակցի զգացմունքներն ու փորձառությունները՝ հարգելով յուրաքանչյուր անձի յուրահատուկ պատմությունը՝ միաժամանակ հաշվի առնելով ունկնդրողի այն համոզմունքներն ու կողմնակալությունները, որոնք կարող են ազդել զրույցի վրա:

Այս մեթոդը դուրս է գալիս բանավոր հաղորդակցության սահմաններից. այն ներառում է նաև ոչ բանավոր ազդակների ըմբռնումը, նրբությունների ընկալումը և հիմքում ընկած զգացմունքների բացահայտումը՝ մակերեսային փոխգործակցություններից դուրս իրական կապ հաստատելու համար: **Արդյունավետ համայնքային ունկնդրումը** հնարավորություն է տալիս ավելի խորը հասկանալու զրուցակցի մտադրություններն ու զգացմունքները՝ հանգեցնելով խնդիրների ավելի լավ հասկացման և լուծման:

Համայնքի ներգրավման կարևորությունն ընդգծող օրինակ

Տեղական իշխանությունը ցանկանում էր կառուցել շուկա: Սակայն, երբ նրանք սկսեցին խոսել համայնքի անդամների և շահագրգիռ կողմերի հետ **ՀՀՏՀ համայնքային վերակերպումներ** ծրագրի շրջանակներում, պարզվեց, որ ոչ ոք քաղաքում չէր ուզում ևս մեկ շուկա: Համայնքին լսելով՝ նրանք պարզեցին, որ մարդկանց իրականում անհրաժեշտ էր համայնքային կարևոր միջոցառումների համար նախատեսված հանդիսությունների դահլիճ: Սա ամբողջությամբ փոխեց համայնքապետարանի նախագծային ծրագրերը, և նրանք ի վերջո կառուցեցին այն, ինչ համայնքն իսկապես ուզում և օգտագործում էր, այլ ոչ թե պարզապես ևս մեկ շուկա, որը կլիներ միջոցների վատնում: Այսպիսով, համայնքային ունկնդրման պրակտիկան իսկապես օգնեց տեղական իշխանությանը իրենց աշխատանքը համապատասխանեցնել համայնքի առաջնահերթություններին և կարիքներին:

Ինչո՞ւ է համայնքային ունկնդրումը կենսական հմտություն համայնքի արդյունավետ ներգրավման համար

Համայնքային ունկնդրումը կարևորագույն հմտություն է արդյունավետ համայնքային ներգրավվածության համար մի քանի էական պատճառներով.

- 1 Վստահության և փոխըմբռնման կառուցում.** Համայնքային ունկնդրումը ծառայում է որպես վստահության կառուցման հիմնաքար: Երբ համայնքի անդամները զգում են, որ իրենց լսում և գնահատում են, դա մեծացնում է նրանց վստահությունը ներգրավվածության գործընթացի և դրանում ներգրավված մարմինների նկատմամբ: Վստահությունը հիմնարար գործոն է բաց և կառուցողական երկխոսություն խթանելու համար:
- 2 Բազմազան տեսակետների ըմբռնում.** Համայնքները բազմազան են՝ ներառելով տարբեր ծագումներ, փորձառություններ և տեսակետներ: **Համայնքային ունկնդրումը** հնարավորություն է տալիս գնահատելու այս տեսակետների բարդությունն ու հարստությունը՝ օգնելով բացահայտել ընդհանուր հայտարարներ և անդրադառնալ յուրահատուկ կարիքներին:
- 3 Թաքնված խնդիրների բացահայտում.** Համայնքի բոլոր մտահոգությունները միանգամից ակնհայտ չեն: Համայնքային ունկնդրումն օգնում է բացահայտելու թաքնված կամ քիչ քննարկված խնդիրներ, որոնք կարող են կարևոր լինել բնակիչների համար: Ակտիվ լսելու միջոցով ներգրավվածության նախաձեռնությունները կարող են արդյունավետորեն անդրադառնալ այս մտահոգություններին, քանի որ բաց հարց տալով՝ դուք թույլ եք տալիս ձեր համայնքին կիսվել նրանով, ինչ նրանք կարծում են, որ կարևոր է, այլ ոչ թե անմիջապես կենտրոնանալ նրա վրա, ինչ դուք եք կարծում, որ կարևոր է:
- 4 Լուծումների համատեղ մշակում.** Արդյունավետ համայնքային ներգրավվածությունը պահանջում է շահագրգիռ կողմերի համագործակցություն: Համայնքային ունկնդրումը խթանում է համատեղ ստեղծագործությունը՝ ներգրավելով համայնքի անդամներին խնդիրների լուծման և որոշումների կայացման գործընթացում ապահովելով, որ լուծումները հիմնված են համայնքի պատկերացումների և նախասիրությունների վրա:
- 5 Հարմարեցնել և զարգանալ.** Համայնքները դինամիկ են, և նրանց կարիքները ժամանակի ընթացքում զարգանում են: Համայնքային ունկնդրումը, որպես շարունակական գործընթաց, թույլ է տալիս ներգրավվածության ջանքերը հարմարեցնել փոփոխվող հանգամանքներին՝ ապահովելով երկարաժամկետ արդիականություն և արդյունավետություն:
- 6 Հաշվետվողականության բարձրացում.** Համայնքի առաջարկները/առաջ քաշած մտքերը ակտիվորեն լսելը և արձագանքելը ցույց է տալիս հաշվետվողականություն՝ խթանելով թափանցիկությունը և ընդհանուր սեփականության և պատասխանատվության զգացումը: Համայնքային ունկնդրումը նաև երկկողմանի գործընթաց է, որը պահանջում է, որ դուք համայնքի հետ կիսվեք այն ամենով, ինչ սովորել եք և ինչպես եք կիրառում այդ գիտելիքները:

Հաջորդ բաժիններում դուք կգտնեք տարբեր համայնքապետարանների անդամների վկայություններ, որոնք ընդգծում են, թե ինչպես է համայնքային ունկնդրումն օգտակար եղել իրենց աշխատանքում:

1. Փորձով կիսվում են **Էմմա Բաղդասարյանը**՝ Ենթակառուցվածքների և քաղաքաշինության փորձագետ, և **Մարինե Հովհաննիսյանը**՝ Մշակույթի և երիտասարդության հարցերի վարչության առաջատար մասնագետ, Գյումրու համայնքապետարան, Հայաստան

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՈՒՆԿՆԴՐՄԱՆ ՓՈՐՁԸ՝ ՀՀՏԶ ԾՐԱԳՐԻ ԾՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ԳՅՈՒՄՐԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԵՆԹԱԾՐԱԳՐԵՐԻ ՊՈՐՏՖԵԼԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՄԵՋ

ԷՄՄԱ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ
ՓՈՐՁԱԳԵՏ - ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՆԵՐ ԵՎ ԶԱՐԱՋԱԾԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԳՅՈՒՄՐՈՒ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

Ինչպիսի՞ն էր համայնքային ունկնդրման մեթոդի կիրառման ձեր փորձը Գյումրիում:

Թիմը հարցազրույցներ է անցկացրել զբոսավարների, հուշակոթողների, խանութների, աշխատողների, հյուրանոցների, ռեստորանների, ինչպես նաև տեղացիների և զբոսաշրջության ոլորտի հետ կապված այլ անձանց հետ: Յուրաքանչյուրը տվեց կոնկրետ պատկերացում Գյումրիում զբոսաշրջության զարգացման և կոնկրետ խնդիրներ լուծելու ուղիների վերաբերյալ: Պատասխաններից մի քանիսը հատկապես հետաքրքիր էին՝ տուրիզմի զարգացում ֆունկցիոնալ գոտիներ ստեղծելու գաղափարներ ունենալ, իսկ հյուրանոցի սեփականատերը շատ անհանգստացած էր Գյումրու ճարտարապետական հուշարձանների պահպանման հարցով՝ դա համարելով այցելող զբոսաշրջիկների հիմնական հետաքրքրությունը:

Ինչպե՞ս համայնքային ունկնդրումն արժեք ավելացրեց Գյումրու ծրագրերի նախագծման ուղղությամբ:

Համայնքի ներգրավման ընթացքում բացահայտվեցին խնդիրներ, որոնց մենք, հնարավոր է, խորությամբ ծանոթ չէինք, բայց որոնց լուծումը մեր պրոտոֆեյի մշակման նպատակն էր: Մեր մոտեցումը **համայնքային ունկնդրման** ավելի շատ նոր բան սովորելու մասին էր, քննարկելով նույն միջավայրում ապրող մարդկանց տարբեր մոտեցումները, ինչը հնարավորություն է տալիս կայացնել ճիշտ և կառուցողական որոշումներ:

ՄԱՐԻՆԵ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ՄԱՐՁԱՍԱՐ ՄԱՍՆԱԳԵՏ - ՄԵՆԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ԲԱԺԻՆ ԳՅՈՒՄՐՈՒ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

Ինչպիսի՞ն էր համայնքային ունկնդրման միջոցով հարցազրույցներ անցկացնելու ձեր փորձը:

Մենք տարբեր տեսակի հետազոտություններ ենք իրականացրել, տարբեր ծրագրերի շրջանակներում և օգտագործել ենք տվյալների վերլուծություն: **Համայնքային ունկնդրումը** լիովին տարբերվում էր, քանի որ դուք ստանում եք տեղեկություններ ոլորտում ներգրավված, այդ խնդիրներով զբաղվող և քաղաքի հյուրերի հետ շփվող մարդկանցից:

Մենք մի փոքր անհանգիստ էինք, թե արդյո՞ք հարցազրույցի մասնակիցները կցանկանան կիսվել իրենց գաղափարներով, բայց նրանք շատ մոտիվացված էին, բաց և պատրաստակամ՝ կիսվելու: Հարցազրույցի գործընթացը նույնպես զարմանալի էր, քանի որ որոշ ղեկավարում այն չէր ընթանում ճշգրիտ՝ «ըստ պլանավորվածի», այլ ավելի բնական և չպլանավորված ճանապարհով:

2. Փորձով կիսվում է Ռեվազ Բարբակաձեն

Ռուսթավլիի Նորարարական կենտրոնի նախագահ, Վրաստան

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՈՒՆԿՆԴՐՄԱՆ ՓՈՐՁԸ՝ ՀՀՏԶ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԿԵՐԱԿԵՐՊՈՒՄՆԵՐ ԾՐԱԳՐԻ ԾՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ, ԿՐԱՍՏԱՆԻ ՌՈՒՄԹԱԿԻ ԶԱՐԱԺԻ ՄԻ ՆԱԽԱԳԾՈՎ

ՌԵՎԱԶ ԲԱՐԲԱԶՅԵ
ՌՈՒՄԹԱԿԻ ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՔԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ո՞րն է համայնքային ունկնդրման արժեքը՝ ելնելով ձեր աշխատանքում այն կիրառելու փորձից:

Կարևոր է, որ **համայնքային ունկնդրման** մեթոդաբանությունն ակտիվորեն օգտագործվի ծրագրի հայեցակարգի նախապատրաստման և համատեղ ստեղծագործման գործընթացում: Այդ նպատակով կարևոր է պատրաստել հարմարեցված ուսումնական նյութեր և գործընթացի ֆապիլիտատորներ, որպեսզի նրանք կարողանան կազմակերպել և իրականացնել **համայնքային ունկնդրում** և դրանից ճիշտ եզրակացություններ կատարել: **Համայնքային ունկնդրումը** կարող է արդյունավետորեն օգտագործվել ինչպես բարձր հասարակության կազմակերպությունների, այնպես էլ պետական կառույցների կողմից՝ տարբեր մասշտաբի ծրագրեր և նախագծեր պլանավորելիս:

Ո՞րն էր ամենամեծ մարտահրավերը համայնքային ունկնդրումն իրականացնելիս և ինչպե՞ս հաղթահարեցիք այն:

Նման գործընթացի հետ կապված հիմնական մարտահրավերը համայնքի անդամներին գործընթացում ներգրավելն է: Այս մարտահրավերը լուծելու համար կարևոր է ավելի լավ տեղեկացնել հասարակության տարբեր խմբերին ընթացիկ գործընթացի մասին, իսկ եթե տեղական համայնքսոցիալ դա թույլ է տալիս, ներգրավել տարբեր լրատվամիջոցների և հաղթահարելիս հետ համագործակցող անձանց: Հաշվի առնելով այն փաստը, որ մեր կազմակերպությունը փորձ ունի տարբեր խմբերի հետ համագործակցելու, և միջոլորտային ակտիվությունը մեր հիմնական գործընթացից մեկն է, ծրագրի վրա աշխատող թիմը կարողացավ սեփական կապերի միջոցով կապ հաստատել և գործընթացում ներգրավել հետաքրքրված անձանց լայն շրջանակ:

3. Փորձով կիսվում է Լիլիա Ռատան

Ներդրումների ներգրավման մասնագետ, Քալարասի համայնքապետարան, Մոլդովա

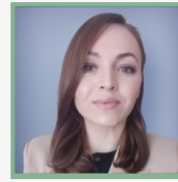
**ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒՄԱՆ ՓՈՐՁԸ՝
ՀՀՏԶ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԿԵՐԱԿԵՐԴՈՒՄՆԵՐ
ԾՐԱԳՐԻ ԾՐԱՃԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ՄՈԼԴՈՎԱՅԻ
ՔԱԼԱՐԱՇԻ ՔԱՂԱՔԻ ԾՐԱԳՐԻ ՀԱՄԱՐ**

**Ինչպիսի՞ն էր համայնքային
ունկնդրման մեթոդի կիրառման
ձեր փորձը Քալարաշիի
համայնքներում:**

Մենք կիրառեցինք **համայնքային ունկնդրումը**՝ բացահայտելու համայնքի խնդիրը և թե ինչպես են քաղաքացիները տեսնում դրա լուծումը. ինչպես կլինի ծրագրի արդյունքը և ինչպիսին կլինի կյանքը դրա ավարտից հետո: Մեզ համար առաջին անգամ էր, որ տարբեր հարցերով անհատական հարցազրույցներ էինք անցկացնում բնակչության տարբեր կատեգորիաների հետ: Այս հարցազրույցները ավելի մեծ հստակություն հաղորդեցին խնդրին և դրա լուծման ճանապարհին: Համայնքային վերակերպումներ ծրագրում ձեռք բերված փորձը մեզ սովորեցրեց, որ քաղաքապետարանը կարող է լուծումներ և առաջնահերթություններ գտնել, որոնք տարբերվում են քաղաքացիների սպասելիքներից, և ընդհանրապես, ցանկացած ծրագրում, որը քաղաքապետարանը մտադիր է իրականացնել, քաղաքացիների հետ հաղորդակցությունը ներկայացնում է քաղաքային զարգացման կայունությունը:

**Որո՞նք էին համայնքային
ունկնդրման կիրառման
մարտահրավերները և ինչպե՞ս
հաղթահարեցիք դրանք:**

Գործընթացում ես հանդիպեցի քաղաքացիների որոշակի համեստությանը, որոնք չէին ցանկանում իրականում արտահայտել իրենց մտածածը, և օգտագործում էին արտահայտություններ, որոնք կոնկրետ պատասխան չէին տալիս: Մենք փորձեցինք օգտագործել մի քանի օժանդակ հարցեր, որոնք խնդրի թեմայի վերաբերյալ ավելի լայն պատասխաններ կտային: Ես փորձեցի ավելի ազատ, բարյացակամ հաղորդակցվել՝ առանց չափազանց լուրջ հարցման տպավորություն թողնելու: Արդյունքում, մարդիկ ավելի ազատ դարձան արտահայտվելու, և մեծացավ նրանց ստեղծագործականությունը երբ սկսեցին լուծումներ առաջարկել: Մենք այս գործընթացից սովորեցինք, որ բնակչության կարծիքներն ու տեսլականները կարող են լինել բազմազան ու անսպասելի, և դրանք կարելի է ուսումնասիրել՝ խրախուսելով արտահայտվելը:

ԼԻԼԻԱ ՌԱՏԱ
ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆԵՐԳՐԱՎՄԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԵՏ, ՔԱԼԱՐԱՇԻ
ՔԱՂԱՔԱԳԵՏԱՐԱՆ

**Ո՞րն է այս գործընթացի հիմնական
արժեքը քաղաքապետարանի
կողմից իրականացվող
աշխատանքում:**

Համայնքային ունկնդրումը մեզ հնարավորություն տվեց կոնկրետացնել ծրագրի շուրջ առկա խնդիրը, ունենալ ավելի հստակ տեսլական և սահմանել մեր առաջնահերթությունները՝ հիմնված կարիքների վրա: Սկզբում մեր կողմից դրված խնդիրը լայն էր, օրինակ՝ «կենցաղային աղքի կառավարում», սակայն ունկնդրման գործընթացից հետո մենք ստիպված եղանք կենտրոնանալ բնակելի թաղամասերում աղքի հավաքման կետերի վրա: Սա օգնեց սահմանել իրական նպատակներ և կոնկրետ լուծումներով խնդիրներ, որոնք ավելի նեղ էին, բայց հասանելի: Եվ այստեղից, քաղաքացիների կողմից արված առաջարկներն ու լուծումներն ավելի ռազմավարական և կայուն դարձան:

4. Փորձով կիսվում է Յուլիա Կուլմենկոն

Նիժնի քաղաքային խորհրդի գործադիր կոմիտեի միջազգային հարաբերությունների և ներդրումային գործունեության բաժնի վարիչ, Ուկրաինա

**ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒՄԱՆ
ՓՈՐՁԸ՝ ՀՀՏԶ «ԱՐՁԱԳԱՆՔ ԵՎ
ՆՈՐԱՑՈՒՄ» ՈՒԿՐԱՆԱՅԻ
ԾՐԱԳՐԻ ԾՐԱՃԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ**

**Ինչպե՞ս է օգտագործվել
համայնքային ունկնդրումը ձեր
համատեքստում: Ո՞րն էր դրա
արդյունքը:**

Համայնքային ունկնդրումն անցկացվել է որպես հիպոթեզի փորձարկման մեթոդ, որը ձևակերպվել էր դրամաշնորհային հայտը գրելու փուլում: Դրա էությունը ներքին տեղահանված անձանց կողմից Նիժնիում ինտեգրվելու դժվարությունների մասին մեր ենթադրությունն էր, որոնք հիմնականում պայմանավորված են Նիժնիում աշխատանքի հետ կապված խնդիրներով: **Համայնքային ունկնդրման** ընթացքում հավաքագրված մասնակիցների կյանքի պատմությունները տպավորիչ էին, ազդեցիկ և հուզիչ: Հենց դրանք համոզեցին մեզ, որ մեր ծրագիրը տեղին է և անհրաժեշտ:

**Ինչպիսի՞ն էր ձեր փորձը Նիժնիի
համայնքների հետ համայնքային
ունկնդրումն օգտագործելիս:**

Համայնքային ունկնդրումն առաջին անգամ էր կիրառվում քաղաքապետարանի ծրագրի իրականացման համար: Մեթոդաբանությունը զգալիորեն տարբերվում է բոլոր նախորդ մեթոդներից, որոնք մենք օգտագործել ենք դրամաշնորհներ ստանալու ժամանակ: Այն ավելի շատ հիշեցնում էր հանդիպում հոգեբանի և անհատի միջև, քանի որ նախ անհրաժեշտ էր համոզել շահառուին զայ և անկեղծորեն խոսել, ապա ստեղծել հարմարավետ պայմաններ, որպեսզի **համայնքային ունկնդրման** մասնակիցը բացվի և կարողանա հանգստանալ ու միջոցառվել, քանի որ մենք գործ ունենք հոգեբանական տրավմա ունեցող անձանց հետ:

ՅՈՒԼԻԱ ԿՈՒԼՄԵՆԿՈՒ Տ.Գ.Թ.,
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ
ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺՆԻ
ՆԵՎՎԱԿԱՐ ՆԻԺՆԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻ ՈՒՈՐԴՐԻ
ԳՈՐԾԱԴՐԻ ԿՈՄԻՏԵ (ՈՒԿՐԱՆԱ)

**Ինչպե՞ս համայնքային ունկնդրումը
արժեք ավելացրեց Նիժնիի
ծրագրերի նախագծման
ուղղությամբ:**

Համայնքային ունկնդրումն օգնեց բարելավել ծրագիրը և ճշգրտել այն՝ հաշվի առնելով անմիջական շահառուների պահանջները: Իմ կարծիքով, այս մեթոդը հնարավորություն է տալիս մարդկայնացնել ծրագիրը, ավելի մարդակենտրոն ուղղվածություն հաղորդել դրան, քանի որ **համայնքային ունկնդրման** ընթացքում բյուրեղանում են (հստակեցվում են) խնդիրները և ծրագրի պահանջները: Բացի այդ, **համայնքային ունկնդրումն** այժմ ակտիվորեն օգտագործվում է դրամաշնորհային հայտեր գրելու գործունեության ընթացքում՝ որպես համայնքում առկա պահանջների և կարիքների ուսումնասիրման մեթոդ:

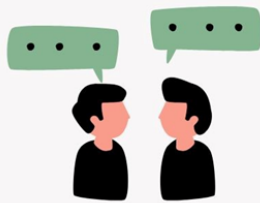
Համայնքային ունկնդրումը ակտիվ, էմպատիկ և շարունակական ջանք է՝ անփոխարինելի կամուրջ համայնքի անդամների և նրանց հետ ներգրավվել ցանկացողների միջև: Համայնքային ունկնդրումը ներգրավման ռազմավարություններում ներառելով՝ համայնքները կարող են ստեղծել ավելի ներառական, արձագանքող և ազդեցիկ նախաձեռնություններ, որոնք իսկապես արտացոլում են համայնքի ծայնն ու կարիքները:

Որո՞նք են լավ ունկնդիր լինելու էական հմտությունները

Ունկնդրումը միայն լսելու գործողությունը չէ. այն դինամիկ հմտություն է, որը, զարգանալով, կարող է զգալիորեն բարելավել հաղորդակցությունը և փոխըմբռնումը: Լավ ունկնդիր լինելու համար գործում են մի քանի էական հմտություններ, որոնցից յուրաքանչյուրը նպաստում է ուրիշների հետ խորը կապ հաստատելու կարողությանը: Ահա չորս հիմնական հմտություններ, որոնք հիմնարար են արդյունավետ ունկնդիր դառնալու համար:

**Հարաբերությունների
և կապերի ստեղծում**

**Ակտիվ ունկնդրում
և ոչ բռնի
հաղորդակցություն**

**Պատկերացրեք ձեզ
դիմացինի դերում**

**Օրինաչափությունների
բացահայտում և
կապակցում**

ՊԱՏԿԵՐԱՅՐԵՔ ՁԵՁ ԴԻՄԱՅԻՆԻ ԴԵՐՈՒՄ

Ապրումակցման դրսևորում. Ապրումակցումը մյուսի զգացմունքները հասկանալու և կիսելու կարողությունն է: Լավ ունկնդիր լինելու համար կարևոր է զարգացնել ապրումակցումը՝ ինքդ քեզ պատկերացնել զրուցակցի դերում և փորձել իրավիճակն ընկալել նրա տեսանկյունից: Այս հմտությունը ներառում է ոչ միայն զգացմունքները ճանաչելը, այլև զրուցակցի բարեկեցության նկատմամբ անկեղծ մտահոգություն ցուցաբերելը:

Դատողությունից ձեռնպահ մնալը. Արդյունավետ ունկնդիրները ձեռնպահ են մնում վաղաժամ դատողություններից: Ժամանակավորապես մի կողմ դնելով անձնական կարծիքներն ու կողմնակալությունները՝ մարդը կարող է ավելի լավ հասկանալ խոսողի տեսակետը: Դատողությունից ձեռնպահ մնալը թույլ է տալիս տեղեկատվության ավելի բաց և անկողմնակալ ընկալում նպաստելով բովանդակալից զրույցի համար բարենպաստ միջավայրի ստեղծմանը:

Օրինակ. Երբ խոսում եք մեկի հետ, ով բախվել է դժվարությունների, փորձեք պատկերացնել, թե ինչպիսի զգացողություն կլիներ ապրել այդ մարդու իրավիճակում: Դուք կարող եք ցանկություն ունենալ լուծումներ առաջարկելու և դիմացինի կատարած ընտրությունը կասկածի տակ դնելու. այս անմիջական արձագանքը դադարեցնելը և իրավիճակում խորասուզվելը՝ առանց դատելու կամ արձագանքելու, կարող է օգնել պատկերացնել ինքնեդ ձեզ դիմացինի դերում:

ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱՊԵՐԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ

Վստահության հաստատում. Վստահության կառուցումը հիմնարար է արդյունավետ ունկնդրման համար: Վստահությունը խրախուսում է բաց հաղորդակցությունը՝ մարդկանց ավելի պատրաստակամ դարձնելով կիսվելու իրենց մտքերով և զգացմունքներով: Լավ ունկնդիրը կենտրոնանում է վստահության զարգացման և պահպանման վրա՝ հուսալիության, հետևողականության և ուրիշների նկատմամբ անկեղծ հետաքրքրության միջոցով:

Կապեր ստեղծելու հմտություններ. Ունկնդրումը հաջող ցանցերի ստեղծման հիմնական բաղադրիչն է: Անհատական տեսակետները հասկանալուց բացի, արդյունավետ ունկնդիրներն օգտագործում են ցանցային հնարավորությունները կապեր ձևավորելու համար: Սա ներառում է ոչ միայն լսելը, թե ինչ է ասվում, այլև ակտիվորեն զրույցների մեջ ներգրավվելը, բովանդակալից կապեր հաստատելը և հարաբերություններ զարգացնելը նախագծի գործընթացի տարբեր փուլերում:

Օրինակ. Գործարքային հարաբերություններում բացակայում են վստահությունն ու անկեղծությունը, ինչը հարաբերությունները դարձնում է ավելի քիչ հուսալի, հեշտությամբ վնասվող և ժամանակավոր: Համայնքի և ՏԻՄ անդամների միջև հարցազրույցի պայմաններում նրանց միջև գործարքային հարաբերություն կհամարվի այն, երբ համայնքի անդամը բողոքներ է ներկայացնում, իսկ ՏԻՄ անդամը պասիվ կերպով գրանցում է դրանք համակարգում: Ի տարբերություն սրան, ամուր հարաբերությունները կառուցվում են վստահության, անկեղծության և ժամանակի ընթացքում ամրապնդվելու, ինչպես նաև Նոր կապեր ու ցանցեր ձևավորելու կարողության վրա: Այս տեսակի հարաբերություններում համայնքի անդամը իրեն ապահով և լիազորված է զգում ավելի մանրամասն խոսելու համար և վստահ է, որ ՏԻՄ անդամը մտահոգված է այն խնդրով, որի հետ բախվում է անձը:

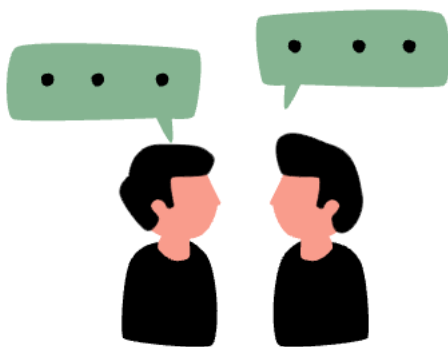
ՕՐԻՆԱՋԱՓՈԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱՑԱՅԱՅՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՊԱԿՑՈՒՄ

Օրինաչափությունների բացահայտում. Հմուտ ունկնդիրները ճանաչում են հաղորդակցության մեջ առկա օրինաչափությունները՝ բացահայտելով կրկնվող թեմաները, մտահոգությունները կամ զգացմունքները: Այս հմտությունը հնարավորություն է տալիս ավելի խորը հասկանալ հիմքում ընկած խնդիրները, զարգացնել պատկերացումներ և մտորումներ, ինչպես նաև օգնում է ավելի ճշգրիտ և համապարփակ արձագանքել:

Ճանաչողական կապերի հաստատում.

Արդյունավետ ունկնդիրները հաջողում են տարբեր տեղեկությունների միջև ճանաչողական կապեր հաստատելու մեջ: Նրանք կարող են սինթեզել գաղափարներ, զուգահեռներ անցկացնել և ինտեգրել բազմազան տեսակետներ: Այս կարողությունը բարձրացնում է ունկնդրողի կարողությունը՝ ընկալելու ընդհանուր պատկերը և բացահայտելու ընդհանրություններ թվացյալ տարբեր տարրերի միջև:

Օրինակ. Որպես հարցազրուցավար, երբ լսում եք տարբեր մարդկանց՝ խոսելիս քաղաքում իրենց առջև ծառացած խնդիրներից, կարող եք նկատել, որ որոշ պատասխաններ փոխկապակցված են: Աշխատավայր հասնելու ամենօրյա ուշացումը, երթևեկելու հարմարավետ տարբերակների բացակայությունը, ճանապարհի վրա ծախսված ժամանակի բարձր համամասնությունը օրվա մեջ և հասարակական տրանսպորտ գտնելու համար երկար քայլելու անհրաժեշտությունը. այս բոլոր պատասխանները ձևավորում են քաղաքում շարժունակության անբավարար տարբերակների օրինաչափություն: Հարցազրույցի մասնակիցների կողմից շարժունակության շուրջ նշված կրկնությունները և տարբեր չափումները ավելի հստակ պատկեր են ստեղծում այս ծառայության թերությունների մասին:

ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՄԵՋ ՆԵՐԳՐԱՎՎԵԼ ԵՎ ՈՒՇԱԴԻՐ ԼՍԵԼ

Ակտիվ ունկնդրում. Ակտիվ ունկնդրումը ներառում է ամբողջությամբ կենտրոնանալը, հասկանալը, արձագանքելը (հետագա կամ պարզաբանող հարցեր տալը, ասվածը վերաձևակերպելը՝ ստուգելու համար, թե արդյոք ճիշտ ենք հասկանում նրանց) և հիշելը, թե ինչ է ասվում: Սա պահանջում է ոչ միայն բառերը լսելը, այլև խոսողի տոնը, մարմնի լեզուն և ընդհանուր ուղերձը մեկնաբանելը: Ակտիվ ունկնդրումը ցույց է տալիս խոսողին հասկանալու անկեղծ հետաքրքրություն և հանձնառություն:

Իմաստալից հարցադրումներ անելը. Հմուտ ունկնդիրները զրույցների մեջ են ներգրավվում տալով մտածված հարցեր: Օրինակ՝ Ինչպե՞ս անցավ ձեզ համար այդ փորձը: Ինչպե՞ս դա ձեզ ստիպեց զգալ: Ի՞նչ նկատի ունեք դրանով: Կարո՞ղ եք ինձ հետ կիսվել նման իրավիճակի օրինակով: Այս հարցերը ոչ միայն հետաքրքրություն են ցույց տալիս, այլև խրախուսում են խոսողին ավելի խորանալ իրենց մտքերի և զգացմունքների մեջ: Իմաստալից հարցադրումներ անելը նպաստում է գաղափարների ավելի համապարփակ և բովանդակալից փոխանակմանը:

Օրինակ. Լավ ունկնդիր դառնալը ներառում է միջանձնային հմտությունների համադրության զարգացում, որոնք դուրս են գալիս հիմնական լսելու սահմանումից: Զարգացնելով ապրումակցում, կառուցելով հարաբերություններ, ճանաչելով օրինաչափություններ և ակտիվորեն ներգրավվելով զրույցների մեջ՝ անհատները կարող են բարելավել իրենց ունկնդրման հմտությունները և նպաստել ավելի բովանդակալից և արդյունավետ հաղորդակցությանը:

Ունկնդրման հմտությունների գնահատման վարժություն

Որքան լավ է ստացվում քեզ մոտ դիմացինի դերում քեզ պատկերացնելը

- Ինձ մոտ լավ չի ստացվում
- Վատ չի, բայց կարող եմ ավելի լավ ստացվել
- Շատ լավ է ստացվում իմ մոտ

Որքան լավ է ստացվում քեզ մոտ կապեր և հարաբերություններ ստեղծելը

- Ինձ մոտ լավ չի ստացվում
- Վատ չի, բայց կարող եմ ավելի լավ ստացվել
- Շատ լավ է ստացվում իմ մոտ

Որքան լավ է ստացվում քեզ մոտ օրինաչափությունների բացահայտումն ու կապակցումը

- Ինձ մոտ լավ չի ստացվում
- Վատ չի, բայց կարող եմ ավելի լավ ստացվել
- Շատ լավ է ստացվում իմ մոտ

Որքան լավ է ստացվում քեզ մոտ խոսակցության մեջ ներգրավվելը և նպատակային ունկնդրելը

- Ինձ մոտ լավ չի ստացվում
- Վատ չի, բայց կարող եմ ավելի լավ ստացվել
- Շատ լավ է ստացվում իմ մոտ

Որո՞նք են համայնքային ունկնդրման համար անհրաժեշտ մտածելակերպերը

Արդյունավետ համայնքային ունկնդրումը դուրս է լսելու ֆիզիկական գործողությունից. այն պահանջում է հատուկ մտածելակերպի ընդունում, որը խթանում է նախորդ բաժնում սովորած հմտությունները, ինչպիսիք են ապրումակցումը, բաց լինելը և բազմազան տեսակետները հասկանալու անկեղծ ցանկությունը: Ահա հիմնական մտածելակերպերը, որոնք պետք է ընդունել համայնքային ունկնդրում անցկացնելիս:

ԴՐԵՔ ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԳԼԽԱՐԿԸ

Պատկերացրեք, որ հենց նոր եք տեղափոխվել համայնք և թեմայի մասին նոր բաների հետ եք ծանոթանում

ՃԱՆԱԶԵՔ ԶԵՐ ԿՈՐԱՆԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Չրուցեք այն մարդկանց հետ, որոնց տեսակետները հակադրվում են ձերի հետ

ՀԱՐՑԱԿԱՆԻ ՏԱԿ ԴՐԵՔ ԱՎԵՋԱՅՑԸ

Ենթադրություններն արգելակում են մեր ականհայտ հարցերը, սակայն դրանց պատասխանները կարող են նոր տեղեկատվություն տրամադրել

ՀԵՏԱԶԻՐԵՐԱՍԵՐ ԵՂԵՔ

Տվեք պարզաբանող հարցեր, որպեսզի խորապես ընկալեք նյութը

ՊԱՅՊԱՆԵՔ ԼՈՒԻԹՅՈՒՆ

Չսպեք արագ արձագանքելու ցանկությունը, ինչպես խոսքով, այնպես էլ ժեստերով

ՎԵՐԱՐՏԱԴՐԵՔ ԼՍԱԾԸ

Արձանագրեք զրուցակցի ճշմարտությունը, նույնիսկ եթե դուք այլ տեսակետ ունեք

ԿՐԵՔ ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԳԼԽԱՐԿԸ

Պատկերացրեք, որ Նորեկ եք. Համայնքային ունկնդրմանը մոտեցեք Նորեկի մտածելակերպով՝ անհամբեր սովորելով Նոր բաներ թեմայի շուրջ: Այս մտածելակերպը խրախուսում է համեստությունն ու բաց լինելը՝ ընդունելով, որ միշտ կա ավելին բացահայտելու և հասկանալու համար: Ընդունեք հնարավորությունը՝ տեղեկատվություն և պատկերացումներ կլանելու Նոր տեսանկյունից, մի կողմ դրեք այն, ինչ դուք արդեն գիտեք, և պարզապես լսեք հարցազրույցի մասնակցին՝ հարցեր տալով, կարծես Նորեկ լինեիք:

Օրինակ. Փորձեք փոխել ձեր ամենօրյա ռեժիմը՝ մշտական ուսուցում ապահովելու համար: Դիտարկեք աշխատանքի գնալու այլընտրանքային եղանակներ, ինչպիսիք են ոտքով քայլելը կամ ավտոբուս նստելը՝ մեքենա վարելու փոխարեն: Ճաշի համար փորձեք Նոր վայր և վայելեք նստել նստարանին՝ դիտելով ձեր շրջապատի մարդկանց: Փորձեք գրանցվել քաղաքային շրջագայության համար՝ ձեր շրջապատը այցելուի տեսանկյունից զգալու համար: Նման գործողությունները կօգնեն ձեզ զարգացնել Նոր և թարմ հեռանկար Նույն իրավիճակի նկատմամբ և ավելի խորը ունկնդրում կիրառել:

ՃԱՆԱԶԵՔ ՁԵՐ ԿՈՂՄՆԱԿԱԼՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ճանաչել սեփական կողմնակալությունները.

Ճանաչեք և առերեսվեք ձեր սեփական կողմնակալություններին*: Ձեր կողմնակալությունները հասկանալը թույլ է տալիս համայնքային ունկնդրմանը մոտենալ ինքնագիտակցությամբ՝ ապահովելով, որ նախապաշարմունքները չեն խոչընդոտի բազմազան տեսակետներն իրապես լսելու և հասկանալու ձեր կարողությանը: Ակտիվորեն փնտրեք զրույցներ այն մարդկանց հետ, ովքեր հակադիր տեսակետներ ունեն՝ ձեր սեփական ընկալմանը մարտահրավեր նետելու և ընդլայնելու համար:

Նշում. *Կողմնակալությունները կարող են սահմանվել որպես հակվածություն կամ նախապաշարմունք զգալ կամ ցուցաբերել ինչ-որ մեկի կամ ինչ-որ բանի նկատմամբ՝ հիմնված նախկին գիտելիքների և տվյալ թեմայի վերաբերյալ կարծիքների վրա:

Գործնական վարժություն

ԱՁԱՏՎԵՔ ԶԵՐ ԿՈՂՄՆԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

Քայլ 1. Թվարկեք ձեր բնութագրիչները

1. Ձեր սեռը
2. Ձեր տարիքը
3. Ձեր էթնիկ կամ ազգային պատկանելությունը
4. Ձեր կրոնը կամ կյանքի փիլիսոփայությունը
5. Ձեր քաղաքական կուսակցությունը/կողմնորոշումը
6. Ձեր նախընտրելի հոգեբանական տեսությունը կամ մոտեցումը – կամ առնվազն, թե ինչով ես հիմնավորվում ձեր ընկալումները մարդկանց մասին:

Քայլ 2. Ավելացրեք 4 արտահայտություն, որոնք բնութագրում են ձեզ

Ավելացրեք ևս չորս բառ կամ արտահայտություն, որոնք բնութագրում են ձեզ որպես անհատ: Հավանական է, որ այս 10 բնութագրերը կլինեն ձեր ամենաանհայտ կողմնակալությունների հիմքերը: Որ դրանք կհիմնավորեն այն էթնոկենտրոն և Եսակենտրոն հակումները, որոնք բոլորս ունենք:

Քայլ 3. Մտածեք, թե ինչպես ձեր բնութագրիչները կարող են կողմնակալություն առաջացնել ձեր հետազոտության հարցազրույցում

Այժմ թվարկեք, թե ինչ եղանակներով կարող են կողմնակալություն առաջացնել ձեր բնութագրիչները հետազոտական հարցազրույցում: (Օրինակ, եթե դուք հարցազրույց եք վերցնում մարդկանցից, ովքեր չունեն աշխատանք, դուք կարող եք ենթագիտակցորեն զգալ, որ նրանք են մեղավոր իրենց կարգավիճակի համար: Եթե դուք լավ մարզական վիճակում եք, կարող եք ենթադրել, որ զիրույթն ունեցող մարդիկ ծուլ են: Եթե դուք աջակողմյան հայացքներ ունեք, կարող եք «ավելի մեղմ» մոտիվացիոն մոտեցումներն անբավարար համարել և այլն):

Քայլ 4. Խմբերում քննարկեք ռազմավարություններ /տեխնիկաներ/մտածելակերպեր, որոնք դուք փորձել կամ որդեգրել եք՝ կողմնակալություններին հակազդելու համար

Կիսվեք այն կողմնակալությունների մասին, որոնք կարող են առաջանալ ձեր բնութագրերից: Բացի այդ, քննարկեք նաև, թե ինչպես եք հակազդում այդ կողմնակալություններին:

Աղբյուր: Ինչպես ձերբազատվել նախապաշարմունքներից – Հարցազրույցի ընթացքում կողմնակալությունների կառավարմանն օժանդակող գործընթաց

**ՀԱՐՑԱԿԱՆԻ
ՏԱԿ ԴՐԵՔ
ԱԿՆՀԱՅՏԸ**

Մարտահրավեր նետել ենթադրություններին.

Գիտակցաբար հարցականի տակ դրեք ակնհայտը և մարտահրավեր նետեք ենթադրություններին: Ենթադրությունները կարող են սահմանափակել մեր կարողությունը՝ տալու կարևոր հարցեր, որոնք կարող են բացահայտել նոր տեղեկություններ: Ընդունելով մտածելակերպ, որը խրախուսում է հետաքրքրությունը և հարցադրումը, դուք դուռ եք բացում նոր պատկերացումների և համայնքի կարիքների ու մտահոգությունների ավելի համապարփակ ընկալման համար:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՍԵՐ ԵՂԵՔ

Տվեք պարզաբանող հարցեր. Զարգացրեք հետաքրքրասեր մտածելակերպ, որը ձեզ դրդում է տալ պարզաբանող հարցեր: Խորացրեք համայնքի անդամների կողմից կիսված պատմությունների և փորձառությունների մեջ: Ակտիվորեն լրացուցիչ տեղեկություններ փնտրելով՝ դուք ցույց եք տալիս անկեղծ հետաքրքրություն՝ հասկանալու նրանց տեսակետների նրբերանգները՝ նպաստելով ավելի բովանդակալից և արդյունավետ երկխոսությանը:

ՊԱՅՊԱՆԵՔ ԼՈՒԹՅՈՒՆ

Զսպեք անմիջապես արձագանքելու ցանկությունը.

Ընդունեք լռությունը որպես հզոր գործիք համայնքային ունկնդրման մեջ: Զսպեք արագ արձագանքելու կամ պատասխանելու ցանկությանը՝ ինչպես բանավոր, այնպես էլ ոչ բանավոր կերպով՝ ժեստերով: Լռության պահերը մարդկանց համար տարածություն են ստեղծում ամբողջությամբ արտահայտվելու համար, առանց շտապելու զգացողության: Դրանք խթանում են միջավայր, որտեղ համայնքի անդամները զգում են, որ իրենց լսում և գնահատում են:

ՎԵՐԱՐՏԱԴՐԵՔ ԼՍԱԾԸ

Արձանագրեք զրուցակցի ճշմարտությունը, նույնիսկ եթե դուք այլ տեսակետ ունեք. Ընդունեք վերարտադրողի մտածելակերպ՝ նպատակ ունենալով արձանագրել շահագրգիռ կողմերի ճշմարտությունը, նույնիսկ եթե այն տարբերվում է ձեր սեփական տեսանկյունից: Սա ներառում է լսածը ամփոփելը և վերաձևակերպելը՝ ճշգրտությունն ու փոխըմբռնումն ապահովելու համար: Վերարտադրող ունկնդրումը կառուցում է վստահություն և ցույց է տալիս հանձնառություն՝ ճանաչելու համայնքի տարբերվող ասելիքը:

Այս մտածելակերպերը հիմք են հանդիսանում արդյունավետ համայնքային ունկնդրման համար: Ընդունելով սովորողի դիրքորոշումը, ճանաչելով կողմնակալությունները, հարցականի տակ դնելով ենթադրությունները, լինելով հետաքրքրասեր, պահպանելով լռությունը և վերարտադրելով լսածը՝ դուք ստեղծում եք միջավայր, որը նպաստում է անկեղծ երկխոսությանը և փոխըմբռնմանը: Այս մտածելակերպերը ոչ միայն բարձրացնում են ձեր կարողությունը՝ կապ հաստատելու համայնքի անդամների հետ, այլև նպաստում են վստահության կառուցմանը և ավելի ներառական ու արձագանքող ներգրավվածության գործընթացի խթանմանը:

Կարդացեք ավելին.
[Խորը ունկնդրում Stanford Social Innovation Review-ի կողմից](#)

Ե՞րբ չպետք է օգտագործել խորը ունկնդրումը

Դուք չպետք է ապավինեք **խորը ունկնդրմանը** որպես հիմնական հետազոտական մեթոդ հետևյալ իրավիճակներում.

- **Երբ որոշումներն արդեն կայացված են և փոփոխության համար քիչ կամ ընդհանրապես հնարավորություն չկա.** Եթե վերջնական արդյունքները և ծրագրի կատարողականները նախապես որոշված են՝ առանց փոփոխության ճկունության, խորը ունկնդրումը կարող է հանգեցնել հիասթափության և կեղծ սպասումների համայնքի մոտ:
- **Երբ առաջնահերթությունը ընդհանուր պատկերացում ստանալն է.** Լայնածավալ միտումների կամ վիճակագրական տվյալների համար քանակական մեթոդները, ինչպիսիք են հարցումները կամ մեծ տվյալների վերլուծությունը, ավելի արդյունավետ են, քան խորը ունկնդրումը, որն իր հերթին ավելի հարմար է որակական պատկերացումներ ստանալու համար:
- **Երբ հետազոտության նպատակը հատուկ չափորոշիչների ստուգումն է.** Եթե նպատակը չափելի, թվային տվյալներ ստանալն է (օրինակ՝ համայնքի բավարարվածության ցուցանիշները, ներգրավվածությունների քանակը), ապա առաջնահերթ պետք է դիտարկել քանակական հետազոտական մեթոդները:

Գիտելիքների ստուգում

1. Թվարկվածներից որո՞շի կարող համարվել լավ ունկնդրողի մտածելակերպ

- Սովորողի վարքագիծ ցուցաբերելը
- Ձեր նախագծի թեմայի մեջ մասնագետ լինելը
- Ռեֆլեքսիայի և սինթեզման հմտություններ ունենալը
- Կանխակալ ենթադրությունները հարցականի տակ դնելը

2. Ինչու է համայնքային ունկնդրումը համարվում կենսական հմտություն՝ արդյունավետ համայնքային ներգրավվածության համար:

- Համայնքում վստահության մթնոլորտ ձևավորելու համար
- Թաքնված խնդիրներն ու մարտահրավերները բացահայտելու համար
- Հաշվետվողականության աստիճանի մեծացման համար
- Բոլոր նշվածները միասին

3. Ունկնդրման ո՞ր գործիքակազմն է ձեր ամենաուժեղ կողմը:

- Ինքս ինձ դիմացիկ դերում պատկերացնելը (ապրումակցում)
- Հարաբերությունների կառուցում և կապերի ստեղծում
- Օրինաչափությունների բացահայտում ու կապակցում
- Խոսակցության մեջ ներգրավումը և նպատակային ունկնդրումը

Ստուգեք ձեր պատասխաններն այս դասընթացի վերջում:

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ

Մոդուլ 4

Համայնքային ունկնդրման կիրառումը գործնականում

Մոդուլ 2

Համայնքային ունկնդրման կիրառումը գործնականում

Այս մոդուլը քննարկում է ունկնդրման տարբեր մեթոդներ և տրամադրում է գործիքներ բոլոր նրանց համար, ովքեր պատրաստ են սկսել իրենց ճանապարհը՝ համայնքների հետ ավելի լավ ներգրավվելու ուղղությամբ: Համայնքի ղեկավարները հանուն տնտեսական զարգացման (ՀՀՏՀ) նախաձեռնության շրջանակներում Արևելյան գործընկերության երկրների համայնքապետարաններն ակտիվորեն ներգրավել են իրենց համայնքներին նախագծերի և միջամտությունների փաթեթների մշակմանը: Տեղի քաղաքացիների պատկերացումներն զգալիորեն ազդել են այս գործողությունների ուղղության և ձևավորման վրա (տես Մոդուլ 3՝ վկայություններ):

Չնայած տարբեր համատեքստերին, տեղական իշխանությունները նկատել են ընդհանուր թեմա՝ ունկնդրման հմտությունները բարելավելու լավագույն միջոցը պրակտիկան է՝ «սովորել՝ անելով» գործընթացը: Շահագրգիռ կողմերի յուրաքանչյուր ներգրավվածություն սովորելու հնարավորություն է, որն օգնում է մեզ մտածել և բարելավվել: Սկզբնական զրույցները կարող են անհարմար և դժվար լինել, բայց դրանք ավելի հեշտ և արդյունավետ են դառնում յուրաքանչյուր փորձից հետո: Ինչպես հեծանիվ վարելը կամ մեքենա վարելը, ունկնդրումը ժամանակի ընթացքում կարող է դառնալ բնական և ձեր աշխատանքի անբաժանելի մասը:

Աշխարհն այժմ փոխվում է ավելի արագ տեմպերով, քան մենք կարող ենք համընթաց քայլել, և ավելի արագ, քան մենք կարող ենք փոխվել ինքներս: Սա մեզանից՝ որպես անհատների և խմբերի, պահանջում է դառնալ ավելի արագ սովորողներ, և համայնքային ունկնդրումը փոփոխությունների զարկերակին համընթաց լինելու և սովորելու մեկ միջոց է, թե ինչպես է հաջորդ փոփոխությունն ազդում ձեր տեղական համատեքստի վրա: Այն հնարավորություն է տալիս մեզ նախաձեռնություններ մշակել՝ հիմնվելով այս զարկերակի վրա և հարմարվել, երբ անհրաժեշտ է: Երբեք չի կարող լինել կատարյալ ժամանակ կամ կատարյալ լուծում, բայց այս փոփոխությունների ազդանշանների և համայնքի զարկերակի հիման վրա փորձարկումը կարող է աջակցել ձեր ճանապարհորդությանը՝ արդյունավետորեն հասկանալու և լուծելու համայնքային խնդիրները՝ Նոր և Նորարարական միջամտությունների միջոցով:

Այս մոդուլը բաղկացած է 4 մասից .

ՔԱՅԼ 1	ՔԱՅԼ 2	ՔԱՅԼ 3	ՔԱՅԼ 4
ՇԱՀԱԳՐԳԻՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ԶԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒՄ	ՆԵՐԳՐԱՎՎԵԼ ՇԱՀԱԳՐԳԻՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ	ՆԵՐԳՐԱՎՄԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ	ՀԱՐՑԱԶՈՐՈՒՅՑՆԵՐ ԵՎ ԱՐԱԳ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐ
- Ո՛վ է շահագրգիռ կողմը - Ինչպե՞ս քարտեզագրել շահագրգիռ կողմերին - Ինչպե՞ս օգտագործել շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործիքը	- Ինչպե՞ս ներգրավվել շահագրգիռ կողմերի հետ - Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվելու տարբեր մեթոդներ - Ինչպե՞ս խուսափել հետազոտության կողմնակալություններից	- Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր - Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ - Մշակել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ անցկացնելու պլան - Հետազոտական տարածքի կազմակերպում - Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն	- Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ - Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ - Նշումներ անելու հիմունքները - Նշումների/ձայնագրությունների վերլուծություն - Տեղեկատվության իմաստավորում - Վարժություն (եռյակներով)

Քայլ 1. Շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրում

Այս մասում մենք կկենտրոնանանք հետևյալ կետերի վրա.

- Ո՛վ է շահագրգիռ կողմը
- Ինչպե՞ս քարտեզագրել շահագրգիռ կողմերին
- Ինչպե՞ս օգտագործել շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործիքը

ՔԱՅԼ 1	ՔԱՅԼ 2	ՔԱՅԼ 3	ՔԱՅԼ 4
ՇԱՀԱԳՐԳԻՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ԶԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒՄ	ՆԵՐԳՐԱՎԿԵԼ ՇԱՀԱԳՐԳԻՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎԿԱՆ ՀԱՄԱՐ	ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑՆԵՐ ԵՎ ԱՐԱԳ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐ
• Ո՛վ է շահագրգիռ կողմը • Ինչպե՞ս քարտեզագրել շահագրգիռ կողմերին • Ինչպե՞ս օգտագործել շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործիքը	• Ինչպե՞ս ներգրավվել շահագրգիռ կողմերի հետ • Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվելու տարբեր մեթոդներ • Ինչպե՞ս խուսափել հետազոտության կողմնակալություններից	• Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր • Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ • Մշակել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ անցկացնելու պլան • Հետազոտական տարածքի կազմակերպում • Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն	• Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ • Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ • Նշումներ անելու հիմունքները • Նշումների/ձայնագրությունների վերլուծություն • Տեղեկատվության իմաստավորում • Վարժություն (եռյակներով)

Ո՛վ է շահագրգիռ կողմը

Շահագրգիռ կողմերը այն անհատները, խմբերը կամ կազմակերպություններն են, ովքեր ներգրավված են կամ գտնվում են ձեր նախագծի ազդեցության գոտում: Նրանք կարող են լինել ինչպես ձեր կազմակերպության ներքին շահագրգիռ կողմերը, այնպես էլ ձեր նախագծի վերջնական օգտագործողները և ավելի լայն համայնքը, որը կարող է զգալ ձեր միջամտությունների անուղղակի հետևանքները: Շահագրգիռ կողմը (անհատ/խումբ/կազմակերպություն) շահագրգռված է նախագծի արդյունքներով և դրանք ձևավորելու կամ դրանց վրա ազդելու հարցում:

Շահագրգիռ կողմերի հետ համագործակցության առաջին քայլը նրանց բացահայտելն ու քարտեզագրելն է: Սա կարող են անել նախագիծը ղեկավարող անհատները կամ նախագծում սերտորեն ներգրավված շահագրգիռ կողմերի խումբը: Շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործընթացում մենք ցանկանում ենք պատասխանել հետևյալ հարցերին.

1. Ո՛վ է ազդում նախագծի ձևավորման և արդյունքի վրա:
2. Ո՛վ է կրում նախագծի գործընթացի կամ արդյունքի ազդեցությունը:
3. Ո՛վ է կապված այն խնդիրների պատճառների հետ, որոնք մենք փորձում ենք լուծել:

Ինչպե՞ս ենք քարտեզագրում շահագրգիռ կողմերին

Որպեսզի մանրամասն պատկերացում կազմենք մեր շահագրգիռ կողմերի մասին, մենք օգտագործում ենք շահագրգիռ կողմերի քարտեզը. գործիք, որը նախատեսված է օգնելու բացահայտելու տարբեր դերակատարներին և նախաձեռնություններին մեր նախագծի շուրջ գտնվող էկոհամակարգում: Այն բոլոր տարբեր շահագրգիռ կողմերի վիզուալ ներկայացումն է, որոնք ներգրավված են նախագծի մեջ կամ գտնվում են նախագծի ազդեցության գոտում: Գործիքը մի քանի հիմնական առավելություններ ունի մեզ օգնելու համար.

- Վիզուալ կերպով ներկայացնել շահագրգիռ կողմերին և ցույց տալ նրանց միջև առկա կապերը:
- Հասկանալ մարդկանց, կազմակերպությունների, նախագծերի և նախաձեռնությունների հետ ընթացիկ հարաբերությունների ուժեղ և թույլ կողմերը:
- Հասկանալ շահերը, ազդեցությունը և ուժը:
- Ձևավորել նախագիծը և որոշումներ կայացնել:
- Հավաքել գիտելիքներ առկա և բացակայող ռեսուրսների մասին:
- Իմաստավորել տարածաշրջանի ընդհանուր էկոհամակարգը:

Այս գործիքն օգնում է նախաձեռնել ներգրավվածության գործընթացը՝ տրամադրելով դերակատարների հստակ պատկեր, որոնց հետ կարող եք խոսել՝ հիմնվելով ձեր հարաբերությունների, նրանց ազդեցության և ձեր նախագծի թեմատիկ ոլորտում նրանց հետաքրքրության վրա:

ՇԱՀԱԳՐԳԻՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ԶԱՐՏԵԶԱԳՐՄԱՆ ԳՈՐԾԻՔ

Այս գործիքը նախատեսված է օգնելու ձեզ քարտեզագրելու տարբեր տեսակի շահագրգիռ կողմերին, ովքեր, ըստ ձեր կարծիքի, ազդեցություն կամ ազդեցություն ունեն ձեր նախագծերի վրա: Տարբեր կատեգորիաները, որոնցում դուք կարող եք քարտեզագրել այս դերակատարներին, ներառում են հետևյալը.

Անհատ շահագրգիռ կողմեր կամ մարդիկ, ովքեր կապված են թեմայի հետ:

Համայնքապետարանի նախաձեռնություններ, որոնք աշխատանք են կատարել նմանատիպ կամ հարակից ոլորտում:

Արտաքին նախաձեռնություններ, որոնք դուրս են գալիս համայնքապետարանի ներսում տեղի ունեցող բաներից, բայց դեռ կապված են ձեր միջամտության ոլորտի հետ:

Ձեռնարկություններ և մասնավոր ընկերություններ, որոնք կապված են ձեր թեմայի հետ:

ՀԿ-ներ և ԶԳԿ-ներ, որոնք նպաստում են նույն թեմային և կարիքներին:

Հաստատություններ և ակադեմիական գործընկերներ, որոնք կարող են օգնել ձեզ ավելի խորանալու ձեր նախագծի թեմատիկ ոլորտում:

Ինչպե՞ս օգտագործել շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործիքը

- Նախագիծը դրեք կենտրոնում
- Մտածեք այս տարածքում գործող տարբեր տեսակի դերակատարների մասին՝ որպես ուղեցույց օգտագործելով տրամադրված 6 կատեգորիաները:
- Սկսեք անվանել այս տարածքում ներգրավված հաստատությունները, անհատներին, համայնքային նախաձեռնությունները, արտաքին նախաձեռնությունները, ՔՀԿ-ները և ձեռնարկությունները: Փորձեք դրանք խմբավորել ըստ տեսակի՝ տեսնելու համար, թե որ խումբն է ավելի բազմաքանակ, քան մյուսները:
 - Ներգրավվածները կարող են լինել մատակարարներ, օպերատորներ կամ շահառուներ:
 - Նրանք կարող են նաև կատարել ծառայության աջակիցների կամ արգելիղների դերը:
- Հնարավորության դեպքում, նշեք տարբեր շահագրգիռ կողմերի միջև հարաբերությունները: Կարող եք օգտագործել հաստ գծեր՝ ամուր կապերը նշելու համար, և բարակ/կետագծեր՝ շահագրգիռ կողմերի միջև սահմանափակ շփումը ցույց տալու համար:

Ստորև ներկայացված է, թե ինչ տեսք կունենա շահագրգիռ կողմերի քարտեզը, երբ մտածում եք տարբեր դերակատարների մասին և դրանք խմբավորում ըստ տեսակի:

Վարժություն - Շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրում

Շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման վարժությունը կատարելու համար, հետևեք ստորև ներկայացված հրահանգներին:

ՓՈՐՁԵ

- **Ընտրեք նախագիծ**, համայնքային գրադարան կամ բժշկական կլինիկա (ընտրեք մեկը և գրեք անվանումը կենտրոնի դեղին շրջանակում)
- Մտածեք այս տարածքում գործող տարբեր տեսակի դերակատարների մասին՝ որպես ուղեցույց օգտագործելով տրամադրված 6 կատեգորիաները:
- Գրի առեք այս տարածքում ներգրավված տարբեր հաստատությունների, անհատների (կամ անհատների կատեգորիաների), համայնքային նախաձեռնությունների, արտաքին նախաձեռնությունների, ԶԳԿ-ների և ձեռնարկությունների անունները:
- Ներգրավվածները կարող են լինել ծառայության մատակարարներ, օպերատորներ կամ շահառուներ: Նրանք կարող են նաև կատարել ծառայության աջակիցների կամ արգելողների դերը:

Եթե դուք փնտրում եք շահագրգիռ կողմերին քարտեզագրելու այլընտրանքային արդյունավետ գործիքներ, փորձեք ուսումնասիրել հետևյալ տարբերակները:

Նախաձեռնությունների և շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրում.

Agirre Lehendakaria Center

Շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման առցանց գրառախտակ.

Miro

Քայլ 2. Շահագրգիռ կողմերի ներգրավում

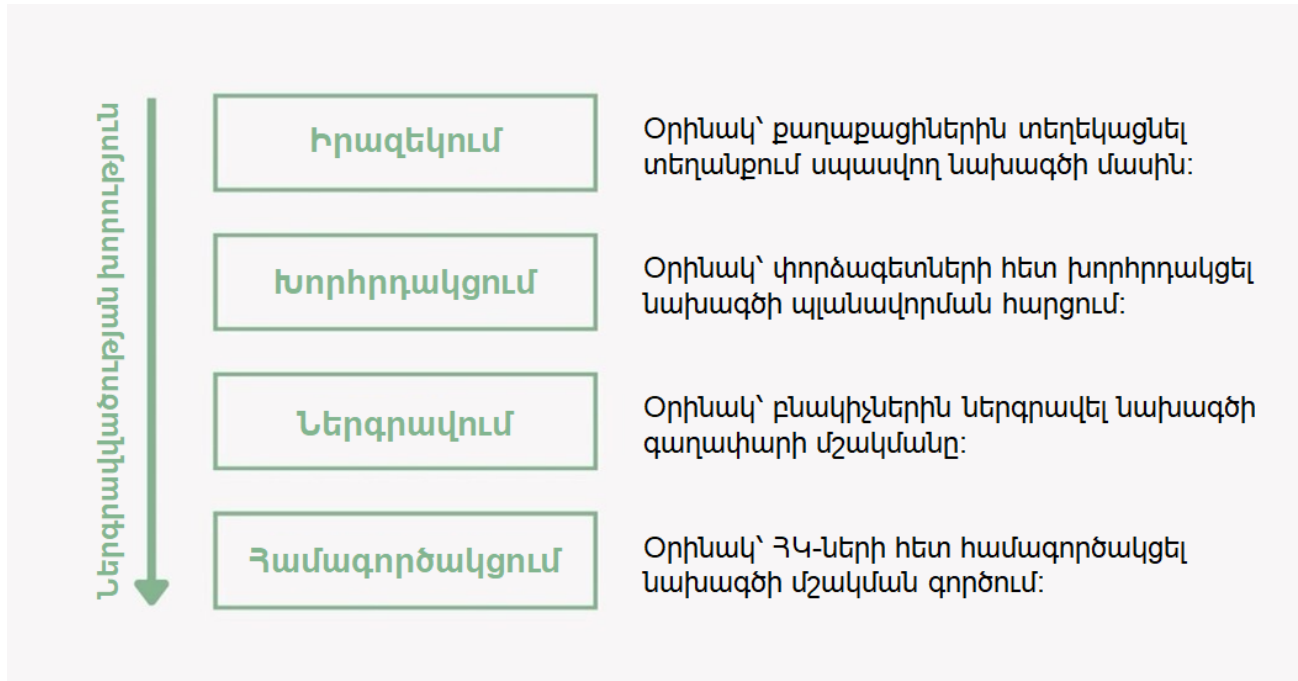
Այս մասում մենք կկենտրոնանանք հետևյալ կետերի վրա.

- Ինչպե՞ս ներգրավվել շահագրգիռ կողմերի հետ
- Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվելու տարբեր մեթոդներ
- Ինչպե՞ս խուսափել հետազոտության կողմնակալություններից

ՔԱՅԼ 1	ՔԱՅԼ 2	ՔԱՅԼ 3	ՔԱՅԼ 4
ՇԱՀԱԳՐԳԻՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒՄ	ՆԵՐԳՐԱՎՎԵԼ ՇԱՀԱԳՐԳԻՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱՄԱՆ ՀԱՄԱՐ	ՀԱՐՑԱԶՈՒԻՅՑՆԵՐ ԵՎ ԱՐԱԳ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐ
• Ո՞վ է շահագրգիռ կողմը • Ինչպե՞ս քարտեզագրել շահագրգիռ կողմերին • Ինչպե՞ս օգտագործել շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործիքը	• Ինչպե՞ս ներգրավվել շահագրգիռ կողմերի հետ • Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվելու տարբեր մեթոդներ • Ինչպե՞ս խուսափել հետազոտության կողմնակալություններից	• Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր • Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ • Մշակել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ անցկացնելու պլան • Հետազոտական տարածքի կազմակերպում • Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն	• Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ • Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ • Նշումներ անելու հիմունքները • Նշումների/ձայնագրությունների վերլուծություն • Տեղեկատվության իմաստավորում • Վարժություն (եռյակներով)

Ինչպե՞ս ներգրավել շահագրգիռ կողմերին

Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվածության խորությունը կարող է տարբեր լինել՝ կախված պահանջվող տեղեկատվության բնույթից և նախագծում շահագրգիռ կողմի ունեցած դերից: Որքան մեծանում է ներգրավվածության խորությունը, այնքան մեծանում է ունկնդրման գործընթացի վրա ծախսվող ժամանակը:

Համատեղ ստեղծման և համագործակցության մեջ շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածության օրինակ՝ ներգրավման չորրորդ մակարդակը:

Աղբյուրը. UNDP Europe and Central Asia

Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվելու տարբեր մեթոդներ

Համայնքային ունկնդրման մեր ձգտման մեջ կարևոր է հասկանալ, որ ունկնդրումը տարբեր ձևեր կարող է ստանալ, որոնցից յուրաքանչյուրը ծառայում է կոնկրետ նպատակների համայնքային ներգրավվածության և շահագրգիռ կողմերի հետազոտության մեջ: Այս մեթոդներն ու ձևաչափերը կարևոր դեր են խաղում պատկերացումներ հավաքելու, փոխըմբռնում կառուցելու և համայնքի կարիքներն արդյունավետորեն բավարարելու գործում: Եկեք ուսումնասիրենք ունկնդրման տարբեր մեթոդներն ու ձևաչափերը:

Նախքան հատուկ մեթոդներին անդրադառնալը, կարևոր է տարբերակել առաջնային և երկրորդային հետազոտությունը:

Առաջնային հետազոտությունը ներառում է տվյալների անմիջական հավաքագրում բուն աղբյուրներից: Այն հարմարեցված է կոնկրետ հետազոտական նպատակներին և կարող է լինել խորը հարցազրույցների, հարցումների, ֆոկլոր խմբերի և դիտողական հետազոտությունների տեսքով: **Համայնքային ունկնդրումը** առաջնային հետազոտության ձև է, քանի որ այն ներառում է անմիջականորեն շահագրգիռ կողմերի հետ խոսելը կամ համագործակցելը՝ տվյալներ հավաքելու համար:

Երկրորդային հետազոտությունը ներառում է առկա տվյալների և աղբյուրների վերլուծություն, ինչպիսիք են ակադեմիական աշխատությունները, զեկույցները և հոդվածները, և Նույնիսկ նետոգրաֆիան*: Այն տրամադրում է արժեքավոր համատեքստ, բայց կարող է չանդրադառնալ հատուկ հետազոտական հարցերին:

**Նետոգրաֆիա՝ հետազոտական մեթոդ, որը հարմարեցնում է ազգագրական տեխնիկաները՝ առցանց համայնքներն ու մշակույթներն ուսումնասիրելու համար:*

Համայնքային ունկնդրումը կարող է իրականացվել հետևյալ առաջնային հետազոտական մեթոդներով.

- **Դիտողական հետազոտություն.** Մարդկանց իրենց բնական միջավայրում դիտարկելը թույլ է տալիս պատկերացում կազմել նրանց վարքագծի և փոխազդեցությունների մասին: Այն կարող է օգտագործվել նաև դիտարկելու համար, թե ինչպես է միջավայրն ազդում որոշակի վարքագծի վրա և ինչպես են մարդիկ հարմարվում դրան և փոխազդում դրա հետ: Այն հատկապես օգտակար կարող է լինել ոչ բանավոր հաղորդակցությունը, առօրյան և համայնքային դինամիկան հասկանալու համար: Դիտողական հետազոտությունը տրամադրում է համայնքային կյանքի ամբողջական պատկեր:

Օրինակ. Դիտարկեք մոտակա այգի այցելող մարդկանց տարբեր խմբերին և թե ինչով են նրանք զբաղվում այնտեղ: Սա ավելի շատ պատկերացումներ է տալիս տարածքի օգտագործման և փոփոխությունների օրինաչափությունների մասին:

Աղբյուրը.

Հոգեբանություն միս Սմիթի հետ
– Դիտարկում

• **Ընկղմվող հետազոտություն.** Սա ներառում է ինքը քեզ շահագրգիռ կողմի համատեքստում ընկղմելը և խորը պատկերացումներ ստանալը այն մասին, թե ինչ են նրանք զգում: Այս փորձառությունները կարող են արժեքավոր լինել վայրի մասին նոր տեղեկություններ բացահայտելու կամ շփման տարրեր կամ տարբերություններ բացահայտելու համար, որոնք ազդում են վարքագծի վրա:

Օրինակ. Եթե դուք ձեր մեքենան վարում եք քաղաքում, փորձեք մեկ շաբաթ շարունակ երթևեկել հասարակական տրանսպորտով և զգալ, թե ինչպես է դա ազդում ձեր օրվա որակի վրա: Սա կարող է օգնել բացահայտել նոր տեղեկություններ և հայտնաբերել համակարգի որոշ մարտահրավերներն ու թերությունները:

Աղբյուրը.
Min An/Pexels

• **Խորը հարցազրույցներ.** Անհատական զրույցները, որոնք տևում են 45-60 րոպե, թույլ են տալիս խորապես ուսումնասիրել հարցազրույց անցնողի փորձը, մտքերը և զգացմունքները: Դրանք չափազանց ճկուն են և տրամադրում են հարուստ որակական տվյալներ: Խորը հարցազրույցները իդեալական են պատկերացումների նրբերանգները և անձնական պատումները բացահայտելու համար:

Օրինակ. Զրույցեք համայնքի որևէ անդամի հետ նրա առօրյայի, կարիքների, մարտահրավերների, ձգտումների և այն մասին, թե ինչպես է նա պատկերացնում համայնքի ապագան իր տեսանկյունից: Սա կարող է օգնել մեզ հասկանալ անհատի և տվյալ համայնքի շահագրգիռ խմբի պատկերացումներն ու ընկալումները:

Աղբյուրը.
Alex Green/Jotform

• **Արագ գրույցներ.** Դրանք 15-30 րոպե տևողությամբ գրույցներ են շահագրգիռ կողմերի կամ համայնքի անդամների հետ, որոնք ոչ պաշտոնական բնույթ ունեն: Արագ գրույցներն օգնում են բացահայտելու նախնական պատկերացումներ կամ արագ հետադարձ կապ հավաքելու նախագծի վերաբերյալ: Դրանք արժեքավոր են նախնական տվյալների հավաքագրման և նախնական կապեր հաստատելու համար:

Օրինակ. Զրուցեք համայնքի անդամի հետ այն մասին, թե ինչպես է իր համայնքում նոր միջամտությունը կամ նախագիծն ազդել նրա առօրյա կյանքի վրա: Սա կարող է օգնել բացահայտելու ինչպես նախագծի դրական ազդեցությունների, այնպես էլ չնախատեսված, բացասական հետևանքների մասին որոշ պատկերացումներ:

Աղբյուրը.

Burro Millennial/Pexels

• **Ֆոկուս խմբեր.** Սրանք ներառում են մասնակիցների փոքր խմբեր, որոնք քննարկում են կոնկրետ թեմաներ: Այս ձևաչափը խրախուսում է փոխազդեցությունը և կարող է բացահայտել ընդհանուր տեսակետներ, տարաձայնություններ և նոր գաղափարներ: Ֆոկուս խմբերը հիանալի են հավաքական տեսակետներն ուսումնասիրելու և քննարկումներ նախաձեռնելու համար:

Օրինակ. Ներգրավվել ուսանողների խմբի հետ՝ քննարկելու նրանց կարիերայի ձգտումները, նրանց մեղքերներին կամ կուռքերին և այն, ինչ նրանք կցանկանային փոխել կամ բարելավել իրենց միջավայրում: Սա կարող է օգնել բացահայտելու որոշ պատկերացումներ նրանց տեսանկյունից, նրանց հավաքական կարիքները և մարտահրավերները:

Աղբյուրը.

Kindel Media/Pexels

• **Մասնակցային աուդիտ.** Սա քաղաքացիների ակտիվ մասնակցության մեխանիզմ է հանրային վերահսկողությանը: Այն անմիջականորեն ներգրավում է քաղաքացիներին և քաղաքացիական հասարակության խմբերին (ԶՀԿ-ներ) աուդիտի գործընթացում: Կարևոր է նշել, որ ԶՀԿ-ները գործընկերներ են և համայնքի մի մասը, և ոչ թե մրցակիցներ Նույն ռեսուրսների համար կամ վերահսկիչ դիտորդներ: ԶՀԿ-ների ներգրավվածությունը և համագործակցությունը զարգացման աշխատանքներում, ներառյալ այսպիսի մեթոդները, ինչպիսին է մասնակցային աուդիտը, հնարավորություն է տալիս ունենալու լրացուցիչ հարաբերություններ՝ ապահովելու, որպեսզի համայնքապետարանի և համայնքի նպատակները ճիշտ ուղու վրա լինեն:

Օրինակ. Թաղամասի քաղաքացիական աուդիտ՝ առօրյա կյանքի ընթացքում հանդիպող ենթակառուցվածքային խնդիրները փաստաթղթավորելու և նշելու համար, ինչպիսիք են քանդված մայրերը, փոսերը և վտանգավոր ճանապարհային խաչմերուկները: Երբ աուդիտն իրականացվում է տարբեր քաղաքացիների կողմից, ներառյալ երեխաները և տարեց քաղաքացիները, այն տրամադրում է առկա կարիքների և մարտահրավերների ավելի լայն պատկեր:

Աղբյուր.

Bitterroot Star: Քաղաքացիների, քաղաքականություն մշակողների և տրանսպորտի մասնագետների խումբը հավաքվում է՝ քննարկելու միջպետական ճանապարհը: Լուսանկարը՝ Նաթան Բոդդիի:

• **Ինքնաներկայացում.** Սա ներառում է սոցիալական մեդիայի կամ համայնքային էջի ստեղծում համայնքապետարանի ծառայությունների վերաբերյալ, որտեղ քաղաքացիները կարող են արագորեն անդրադառնալ իրենց առջև ծառացած ցանկացած խնդրի: Սա կարող է իրականացվել քննարկումների հարթակների, ձևաթղթերի ներկայացման կամ ԱԲ չաթբոտերի միջոցով: Բացի այդ, այս տվյալները կարող են նաև գտնվել այն կայքերի միջոցով, որոնք հավաքում են հանրային կարծիքներ և տեսակետներ:

Օրինակ. Tripadvisor կամ Google Reviews-ը կարող են աղբյուր հանդիսանալ՝ հասկանալու զբոսաշրջիկների կամ քաղաքացիների կողմից որոշակի վայրերում կամ որոշակի ծառայությունների հետ կապված խնդիրները: Նմանապես, **համայնքապետարանը կարող է նաև չաթբոտ ստեղծել** սոցիալական մեդիայում քաղաքացիներից գրառումներ, հետադարձ կապ կամ բողոքներ ստանալու համար:

Թեև այս մեթոդները ներառում են համայնքային ներգրավվածության լայն շրջանակ, նոր տեխնիկաները, ինչպիսիք են առցանց հարցումները, սոցիալական մեդիայի ունկնդրումը և մասնակցային գործողությունների հետազոտությունը, նույնպես կարևորություն են ձեռք բերում համայնքային ներգրավվածության և առաջնային հետազոտությունների անընդհատ զարգացող լանդշաֆտում: Մեթոդի ընտրությունը պետք է համահունչ լինի ձեր հետազոտական նպատակներին և այն համայնքի կամ շահագրգիռ կողմերի յուրահատուկ դիմամիկային, որոնց հետ առնչվում եք:

Եթե դուք փնտրում եք արդյունավետ գործիքներ՝ ստատիստիկաների հետ աշխատելու համար, հատկապես համայնքի համար, փորձեք ուսումնասիրել հետևյալ տարբերակները.

Peer Observing Peers
by IDEO's Design Kit to
help you engage the
community in the
listening process

Extremes and Mainstreams by
IDEO's Design Kit to help you
include community members that
might give you varied yet impor-
tant information and feedback

Ինչպե՞ս խուսափել հետազոտական կողմնակալություններից

Երբ ձեր հետազոտությունը սահմանափակում էք մեկ մեթոդով կամ միայն քանակական կամ որակական հետազոտությամբ, դա բացասական է ազդում համատեքստի ձեր ընկալման վրա, և դուք բախվում եք սխալ մեկնաբանելու ռիսկին: Երբ դուք դիվերսիֆիկացնում եք ունկնդրման մեթոդները, և քանակական ու որակական հետազոտությունների համադրությունը միասին է մեկնաբանվում, դուք կարող եք հարուստ պատկերացումներ ստանալ, որոնք կհանգեցնեն ավելի նպատակային գործողությունների:

Կարևոր է հիշել, որ հետազոտությունը հաճախ բախվում է կողմնակալությունների ռիսկին, ներառյալ.

- Դիզայնի կողմնակալություն (օրինակ՝ հարցաթերթիկի մշակում, որը կողմնակալ կերպով հարցադրումները կատարում է միայն դրական արդյունքների մասին՝ անտեսելով բացասական արդյունքները)
- Ընտրության կողմնակալություն (օրինակ՝ հարցման տարածում միայն առցանց՝ այդպիսով սահմանափակելով մասնակիցներին միայն նրանցով, ովքեր ունեն սարք և ինտերնետ կապ)
- Սեռով պայմանավորված կողմնակալություն (օրինակ՝ հարցազրույց վերցնել առավելապես նույն սեռի պատկանող մարդկանցից, որը չի կարող ներկայացնել ձեր ամբողջ համայնքը)
- Սոցիալական խմբի կողմնակալություն (օրինակ՝ հարցազրույց վերցնել առավելապես նույն սոցիալական խմբին պատկանող մարդկանցից, որը չի կարող ներկայացնել ողջ հասարակությանը)
- Վերլուծության կողմնակալություն (օրինակ՝ արդյունքների մեկնաբանում սեփական համոզմունքները կամ ենթադրությունները հաստատելու համար)

Թեև այս կողմնակալություններն իրականացվում են անգիտակցաբար, դրանք կարող են խեղաթյուրել արդյունքները և նախագիծը շեղել սխալ ուղղությամբ: Այսպիսով, կարևոր է, որ հետազոտությունն իրականացվի թիմի կողմից (ոչ թե ընդամենը 1-2 անհատի), որպեսզի հնարավոր լինի համատեղ մշակել ունկնդրման մոտեցումը և հարցերը, և համատեղ մեկնաբանել արդյունքները՝ կողմնակալության ռիսկերը նվազեցնելու համար:

Քայլ 3. Ներգրավման Նախապատրաստում

Այս մասում մենք կկենտրոնանանք հետևյալ կետերի վրա.

- Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր
- Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ
- Մշակել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ անցկացնելու պլան
- Հետազոտական տարածքի կազմակերպում
- Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն

ՔԱՅԼ 1	ՔԱՅԼ 2	ՔԱՅԼ 3	ՔԱՅԼ 4
ՇԱՀԱԳՐԳԻՈՒ ԿՈՂՄԵՐԻ ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒՄ	ՆԵՐԳՐԱՎԿԵԼ ՇԱՀԱԳՐԳԻՈՒ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ	ՆԵՐԳՐԱՎՄԱՆ ՆԱԽԱԴԱՏՐԱՍՏՈՒՄ	ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑՆԵՐ ԵՎ ԱՐԱԳ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐ
• Ո՞վ է շահագրգիռ կողմը • Ինչպե՞ս քարտեզագրել շահագրգիռ կողմերին • Ինչպե՞ս օգտագործել շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործիքը	• Ինչպե՞ս ներգրավվել շահագրգիռ կողմերի հետ • Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվելու տարբեր մեթոդներ • Ինչպե՞ս խուսափել հետազոտության կողմնակալություններից	• Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր • Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ • Մշակել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ անցկացնելու պլան • Հետազոտական տարածքի կազմակերպում • Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն	• Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ • Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ • Նշումներ անելու հիմունքները • Նշումների/ձայնագրությունների վերլուծություն • Տեղեկատվության իմաստավորում • Վարժություն (եռյակներով)

Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր

Առաջնային հետազոտության մեթոդներից շատերը, որոնք մենք քննարկել ենք, ինչպիսիք են հարցումները, խորը հարցազրույցները, արագ զրույցները և ֆոկուս խմբերը, ներառում են հարցեր ուղղելը շահագրգիռ կողմերին: Այս իրավիճակներում հարցերի ձևակերպումը դառնում է նախապատրաստական աշխատանքի կարևոր մաս:

Այն, թե ինչպես ենք մենք ձևակերպում մեր հարցերը և այն համատեքստը, որում մենք դրանք տալիս ենք, կարող է մեծապես ազդել շահագրգիռ կողմերից ստացվող պատասխանների որակի վրա: Դիտարկեք, թե ինչպես կարող է հետևյալ հարցերի ձևակերպումն ազդել շահագրգիռ կողմի պատասխանների վրա, հատկապես, եթե դա ձեր առաջին հանդիպումն է.

1. Ինչպե՞ս եք:
2. Լավ եք:
3. Դուք լավ եք, չէ՞:

Թեև առաջին հարցը հնարավորություն է տալիս ձեզ ազատորեն արտահայտվելու, երկրորդ հարցը սահմանափակում է ձեր պատասխանների հնարավորությունները՝ դրանք սահմանափակելով «այո» կամ «ոչ» պատասխաններով, բայց դեռ թույլ է տալիս որոշակի ընտրության հնարավորություն: Երրորդ հարցը, մյուս կողմից, ենթադրություն է անում և սպասում ձեր հաստատմանը: Բոլոր երեք հարցերն էլ փորձում են տեղեկանալ հարցվողի բարեկեցության մասին, բայց ձևակերպումը մեծապես ազդում է նրա վրա, թե որքան հարմարավետ է զգում իրեն հարցվողը՝ պատասխանելիս:

Առաջին հարցը բաց հարց է, քանի որ այն հարցվողին թույլ է տալիս պատասխանել զգացմունքների բոլոր հնարավոր տիրույթներից՝ «լավ», «սարսափելի», «լավ» և այլն:

Երկրորդ և երրորդ հարցերը փակ հարցեր են, քանի որ դրանք բացառում են որոշակի տարբերակներ և սահմանափակում պատասխանները «այո» կամ «ոչ»-ով:

Հարցերի երկու տեսակներն էլ կարևոր են շահագրգիռ կողմերի հետ համագործակցելիս, բայց դրանք պետք է օգտագործվեն կոնկրետ նպատակների համար:

ՓԱԿ ՀԱՐՑԵՐ

Փակ են այն հարցերը, որոնց կարելի է պատասխանել միայն ընտրելով սահմանափակ թվով տարբերակներից, սովորաբար բազմակի ընտրության հարցերով կամ մեկ բառով պատասխանով՝ «այո» կամ «ոչ», կամ գնահատման սանդղակով (օրինակ՝ խիստ համաձայն եմ-ից մինչև խիստ անհամաձայն եմ): Այս հարցերը սովորաբար օգտագործվում են փաստերն ու տեղեկատվությունը հաստատելու և եզրակացություններ անելու համար:

ԲԱՑ ՀԱՐՑԵՐ

Բաց են այն հարցերը, որոնց չի կարելի պատասխանել պարզ «այո» կամ «ոչ»-ով, և փոխարենը պահանջում են, որ հարցվողը մանրամասնի իր կարծիքը: Բաց հարցերն օգնում են ձեզ տեսնելու իրերը հարցվողի տեսանկյունից, երբ լսում եք նրանց սեփական պատմությունը: Դրանք խրախուսում են մարդկանց մտածել և բացահայտել, թե ինչն է կարևոր իրենց համար, և ազատորեն մանրամասնել այն, ինչը հարմար է իրենց, այլ ոչ թե արդարացնել իրենց մտքերը:

Մենք օգտագործում ենք փակ և բաց հարցեր՝ համեմատելու, թե ինչպես են դրանք տարբերվում և ինչպես են դրանք տարբեր պատասխաններ առաջացնում: Օրինակները բերված են ստորև.

• **Փակ հարց.** «Կարծում ե՞ք՝ երեխաներն այսպես են պահում իրենց, քանի որ քնկրտ են»:

- Միգուցե

• **Բաց հարց.** «Ի՞նչն է, ձեր կարծիքով, պատճառը, որ երեխաներն այսպես են պահում իրենց»:

- Ես նկատել եմ, որ երեխաներն առավոտյան շատ արագ են քաղցում, և դա կարող է այս վարքագծի պատճառը լինել:

• **Փակ հարց.** «Կարծում ե՞ք՝ այս ապրանքը լավն է, թե՞ վատը»:

- Լավն է:

• **Բաց հարց.** «Կարո՞ղ եք նկարագրել, թե ինչ կարծիքի եք այս ապրանքի մասին, այն օգտագործելուց հետո»:

- Կարծում եմ՝ լավն է, բայց շատ ավելի լավ կլիներ, եթե այն ունենար մի հատկանիշ, որը թույլ կտար ինձ...

Ինչպե՞ս ձևակերպել բաց հարցեր

Բաց հարցեր ձևակերպելիս մենք ցանկանում ենք, որպեսզի հարցվողները նկարագրեն, թե ինչպես են զգացել որևէ իրավիճակում և ինչ հույզեր են ունեցել: Մենք հարցերը ձևակերպում ենք հետևյալի կետերի շուրջ.

- **ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔ,**
երբ ցանկանում ենք բացահայտել կարծիքներ և փաստարկներ.
«Ի՞նչ եք կարծում...»:
- **ԶԳԱՏՄՈՒՆՔՆԵՐ,**
երբ ցանկանում ենք բացահայտել հարաբերություններ և ներքին կոնֆլիկտներ.
«Ինչպե՞ս եք զգում...»:
- **ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆ,**
երբ ցանկանում ենք բացահայտել սովորույթներ, վարքագիծ և բարքեր.
«Պատմեք ինձ... մասին»:

Գործնական վարժություն

ՎԵՐԱԶԵՎԱԿԵՐՊԵՃ ԱՅՍ ՓԱԿ ՀԱՐՑԵՐԸ՝ ԴԱՐՁՆԵԼՈՎ ԲԱՑ ՀԱՐՑԵՐ

Դուք դարձել եք իրավաբան, քանի որ սիրում եք բանավիճել:	→	
Դժվա՞ր է կառավարել երեխաների դասարանը:	→	
Ուրա՞խ եք որ ընտրել եք այդ քոլեջը:	→	
Դուք կուզենայիք, որ իրավիճակը փոխվե՞ր, թե՛ մնար նույնը	→	
Ի՞նչ ջանքեր են պահանջվել ձեզանից կարիերայի այս աստիճանին հասնելու համար:	→	

Լրացուցիչ օրինակներ (բաց հարցերի ձևակերպման համար):

- Կարո՞ղ եք ավելին պատմել այդ մասին:
- Ինչո՞ւ եք այդպես ասում:
- Ի՞նչ զգացողություններ ունեցաք, երբ դա տեղի ունեցավ:
- Կարո՞ղ եք օրինակ բերել:
- Ի՞նչ տեսակի... էր դա:
- Դա հետաքրքիր է, կբացատրե՞ք:

Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ

Հարցաթերթիկի ստեղծումը համայնքի կարծիքի ուսումնասիրության թիմի անդամների համատեղ աշխատանքը պիտի լինի: Նախ պետք է որոշեք հիմնական կատեգորիաները՝ հիմնվելով այն անհայտների վրա, որոնք կցանկանայիք ուսումնասիրել կամ ավելին իմանալ դրանց մասին: Օրինակ՝ շահագրգիռ կողմերի կարիքները, նրանց առջև ծառացած մարտահրավերները և նրանց փորձը որոշակի թեմաների շուրջ, ինչպիսիք են օդի որակը, շարժունությունը, մատչելիությունը և այլն: Այս կատեգորիաները որոշելուց հետո ձևակերպվում են բաց հարցեր՝ հարցազրույցների կամ արագ զրույցների նախապատրաստման համար:

Եթե փնտրում եք լրացուցիչ արդյունավետ գործիքներ՝ ավելի լավ հարցեր տալու համար, փորձեք ուսումնասիրել հետևյալ հղումները.

The Five Whys by IDEO's Design Kit to help you deep dive into the interviewee's narrative

Mapping or Drawing Out an Experience by IDEO's Design Kit to help you understand the community's engagement/journey around your area of interest.

Guide for Conducting Quick Chats by Agirre Lehendakaria Center (ALC)

Հետազոտական տարածքի կազմակերպումը

Հարցազրույցների լավ կազմակերպումն ու շահագրգիռ կողմերի հարմարավետությունը ապահովելու համար կարևոր է նախապես պատրաստել և կազմակերպել մի քանի հիմնական տարրեր: **Ստորև ներկայացված են մի քանի խորհուրդներ, որոնք կարող են օգնել ձեզ պատրաստել հետազոտական տարածքը:**

ՏԱՐԱԾՔԻ ԿԱՅԱՎՈՐՈՒՄ / ՆԱԽԱԴԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

ՍԿՍԵՔ ԶԵՐ ՍՑԵՆԱՐԻՑ

- Ներկայացրեք և բացատրեք, թե ինչու եք նրանց հետ հանդիպում:
- Տրամադրեք տեղեկատվություն ուսումնասիրության մասին և թե ինչպես կօգտագործվի տեղեկատվությունը:

ՍՏԱՑԵՔ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ

- Բավարար ժամանակ տրամադրեք յուրաքանչյուր մասնակցին՝ համաձայնության ձևը կարդալու և հարցեր տալու համար:
- Մասնակիցը կարող է հրաժարվել՝ այդ դեպքում դադարեցրեք հարցազրույցը և մի՛ փորձեք համոզել:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵՔ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆԳԻՍՏ, ԱՌԱՆՁՆԱՑԿԱԾ ԿԱՅՐՈՒՄ

- Աշխատեք ընտրել այնպիսի վայրեր, որոնք մարդաշատ չեն և չկան շեղող հանգամանքներ:
- Նախապես կատարեք հանգիստ, նվազագույնս շեղող, տարածքների ընտրությունը:

ՊԼԱՆԱՎՈՐԵՔ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

- Ազատ պահեք ձեր գրաֆիկը և համոզվեք, որ ավելի շատ ժամանակ եք նախատեսել, քան հավանաբար անհրաժեշտ կլինի:
- Դրեք բջջայինն անձայն ռեժիմի վրա և համոզվեք, որ չկան շեղող հանգամանքներ:

ՕԳՏԱԳՈՐԾԵՔ ԶԱՅՆԱԳՐՈՂ ՍԱՐՔ ԵՎ ԿԱՏԱՐԵՔ ՄԻԱՅՆ ՀԱՄԱՌՈՑ ՆՇՈՒՄՆԵՐ

- Սա արվում է ձեր գրուցակզի հետ աչքի կոնտակտ պահպանելու համար:
- Սա նաև օգնում է կենտրոնանալ խորը ունկնդրման և ավելի լավ հարցեր տալու վրա:
- Եթե ձայնագրումը հնարավոր չէ, աշխատեք զույգով (որտեղ մեկը պատասխանատու է միայն նշումներ կատարելու համար, մինչ մյուսը կենտրոնանում է հարցազրույցն անցկացնելու վրա):

»

Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն

Շահագրգիռ կողմի հետ հարցազրույց անցկացնելու համար համաձայնությունն ստանալը կարևոր քայլ է նրանց հարմարավետությունն ու անկեղծ և բաց պատասխաններ տալու պատրաստակամությունն ապահովելու համար: Համաձայնությունն ստանալիս հստակ բացատրեք, թե ինչպես կօգտագործվի հավաքագրված տեղեկատվությունը: Ապահովեք, որ այս տեղեկատվությունը չկիսվի կամ չարաշահվի այն սահմաններից դուրս, ինչ թույլատրել է շահագրգիռ կողմը:

Եթե մասնակիցն իրեն անհարմար է զգում իր անունը և կոնտակտային տվյալները տրամադրել շահագրգիռ կողմերի տվյալների բազայում ներառելու համար կամ հարցազրույցի ընթացքում, մի՛ ստիպեք նրանց տրամադրել տվյալները: Միշտ առաջարկեք անանուն պատասխանելու տարբերակը: Նմանապես, ստացեք հստակ համաձայնություն հարցազրույցը ձայնագրելու կամ նրանց պատասխանների մասին նշումներ կատարելու համար:

Քայլ 4. Հարցազրույցներ և արագ զրույցներ

Այս մասում մենք կկենտրոնանանք հետևյալ կետերի վրա.

- Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ
- Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ
- Նշումներ անելու հիմունքները
- Նշումների/ձայնագրությունների վերլուծություն
- Տեղեկատվության իմաստավորում
- Վարժություն (եռյակներով)

ՔԱՅԼ 1	ՔԱՅԼ 2	ՔԱՅԼ 3	ՔԱՅԼ 4
ՇԱՀԱԳՐԳԻՈՒ ԿՈՂՄԵՐԻ ԶԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒՄ	ՆԵՐԳՐԱԿԵԼ ՇԱՀԱԳՐԳԻՈՒ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ	ՆԵՐԳՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՏՐԱՍՏՈՒՄ	ՀԱՐՑԱԶՐՈՒԹՅՈՒՆԵՐ ԵՎ ԱՐԱԳ ԶՐՈՒԹՅՈՒՆ
• Ո՛վ է շահագրգիռ կողմը • Ինչպե՞ս քարտեզագրել շահագրգիռ կողմերին • Ինչպե՞ս օգտագործել շահագրգիռ կողմերի քարտեզագրման գործիքը	• Ինչպե՞ս ներգրավվել շահագրգիռ կողմերի հետ • Շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվելու տարբեր մեթոդներ • Ինչպե՞ս խոսափել հետազոտության կողմնակալություններից	• Ինչպե՞ս ձևակերպել լավ հետազոտական հարցեր • Ինչպե՞ս ստեղծել հարցաթերթիկ • Մշակել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ անցկացնելու պլան • Հետազոտական տարածքի կազմակերպում • Էթիկա և տվյալների գաղտնիություն	• Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ • Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ • Նշումներ անելու հիմունքները • Նշումների/ձայնագրությունների վերլուծություն • Տեղեկատվության իմաստավորում • Վարժություն (եռյակներով)

Ինչպե՞ս անցկացնել հարցազրույցներ և արագ զրույցներ

Հարցազրույցներ անցկացնելը հմտություն է, որը ձեռք է բերվում պրակտիկայի միջոցով: Փորձառու հարցազրուցավարը մեկն է, ով դա արել է բազմիցս, և ավելի լավ հարցազրույց անցկացնել սովորելու միակ միջոցը յուրաքանչյուր հարցազրույցից հետո ձեր փորձի մասին մտածելն ու հաջորդ հարցազրույցում բարելավելն է: Գոյություն ունեն մի քանի ընդհանուր քայլեր և խորհուրդներ, որոնք պետք է հաշվի առնել հարցազրույցներ անցկացնելիս, երբ անցնում ենք գործնական իրականացման:

- ՀԱՐՑՐԵԸ հարցվողին բաց հարց՝ իրենց տեսակետը բացատրելու համար:
- ԼՍԵԸ, առանց ընդհատելու, մի կողմ դնելով դատողությունները, հակափաստարկները և լուծումները:
- ՀԱՐՑԵՐ ուղղեք՝ բաց հարցերի միջոցով հիմնական խնդիրները բացահայտելու համար:
- ԽՆԴՐԵԸ սահմանել որոշ հիմնական տերմիններ, որոնք հարցվողն օգտագործում է (Ի՞նչ նկատի ունեք...), նույնիսկ եթե ենթադրում եք, որ հասկանում եք, թե ինչ նկատի ունեն:
- ԱՄՓՈՓԵԸ ձեր լսածի հիմնական կետերը և ստուգեք, թե արդյոք ճիշտ եք հասկացել (ներառյալ հույզերը):
- ՀԱՐՑՐԵԸ, թե արդյոք նրանք համաձայն են ձեր ամփոփման հետ: Եթե ոչ, խնդրեք նրանց ավելի մանրամասնել:
- ԿՐԿՆԵԸ այս գործընթացը, մինչև զրուցակիցը հնչեցնի աներկբա «Այո»:

Ինչպե՞ս ստանալ պատասխաններ

Պատասխաններ ստանալու հմտությունները հիմնվում են այն մտածելակերպերի վրա, որոնք ձեզ անհրաժեշտ են լինելու անկողմնակալ և բաց լինելու համար: Այս հմտությունները բարձրացնում են հետազոտության վավերականությունը՝ այն կենտրոնացնելով հարցվողի փորձի վրա: Լավագույն փորձը ուշադիր լսելն է և հարցեր կառուցելը՝ հիմնվելով զրուցակցի տրամադրած տեղեկությունների վրա: Դրանցից մի քանիսը կարող են լինել.

- **ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՆԿԱՏԵԼԸ.** Երբեմն հարցվողները կարող են ցուցաբերել տոնի կամ մարմնի լեզվի փոփոխություն, որը կարող է ազդանշան լինել քննարկումը խորացնելու համար:
- **ԱՐՁԱԳԱՆԳՈՒՄ.** Ձեր հարցերում զրուցակցի նույն բառերի օգտագործումը:
- **ՎԵՐԱՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ ՀԱՆՈՒՆ ԱՊՐՈՄԱԿՑՄԱՆ.** Վերաձևակերպել այն, ինչ լսել եք և հայտնել զրուցակցին, որ հասկանում եք և կարող եք զգալ նրանց հույզերը:
- **ՄԱՆՐԱՄԱՍՆԵՐԻ ԽՈՐԱՑՈՒՄ.** Խնդրել հարցվողներին մանրամասնել որոշակի դետալներ, հույզեր կամ ժեստեր, որոնք նրանք արտահայտում են:
- **ՍՏՈՒԳԵԼ ՎԵՐԱՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ.** Ամփոփել հույզը կամ շեշտադրումը՝ ինչպես եք այն մեկնաբանում և ստուգել, թե արդյոք դա ճիշտ է:

Պատկերացրեք, որ այսօր երկուշաբթի առավոտ է, և դուք պատրաստ եք գնալ աշխատանքի...

Երբ դու ուղևորվում ես տանից գրասենյակ, ի՞նչ դժվարությունների ես հանդիպում քաղաքում:

Առաջին հերթին, մինչդեռ ես ունեմ մեքենա, ես նախընտրում եմ օգտվել հանրային տրանսպորտից: Ես կարծում եմ, որ ճանապարհին մեքենաները վնասակար են շրջակա միջավայրի համար և մեր քաղաքի օդի վատ որակի գլխավոր պատճառն են, ինչը լուրջ խնդիր է:

Ես հասկանում եմ, որ դու հոգ տանում ես շրջակա միջավայրի մասին: Դու մտահոգված ես օդի որակի վրա մեքենաների թողած ազդեցությունով, ինչը հիմնական մարտահրավերն է ըստ քեզ: Ծի՛շտ է:

Այո, բայց ոչ միայն օդի աղտոտումը: Մեքենաների բանակի պատճառով ես ամեն առավոտ առնվազն մեկ ժամ մնում եմ կանգնած խցանման մեջ և ստիպված եմ շատ վաղ դուրս գալ տնից աշխատանքի գնալու համար: Ի՛նչը կարող է ավելի վատ լինել: Երբ ես կանգնած եմ խցանման մեջ, մեքենաների ազդանշանների աղմուկից գլխացավ է սկսում ինձ մոտ, նախքան ես կհասնեմ գրասենյակ:

Այսինքն, քեզ համար, դա միայն օդի աղտոտվածության խնդիրը չէ: Եռ կյանքի որակն է ապես վնասվում է ճանապարհային խցանումների և աղմուկի պատճառով, ինչը դու տեսնում և զգում ես ամեն օր:

Արդյո՞ք որևէ բան բաց թողեցի:

պատասխանների ստացման օրինակ

Նշումներ անելու հիմունքները

Նշումներ անելիս կարևոր է հաշվի առնել 3 բան:

- **ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ.** Հարցվողից ստացվող կարևոր ուղղակի մեջբերումներ: Սա ներառում է միայն փաստերը, այլ ոչ թե խոսքերի վերլուծությունը մեր կողմից:
- **ՀԱՄԱՏԵՔՍ.** Դիտարկված վարքագիծը և մարմնի լեզուն, որը լրացուցիչ լույս է սփռում հարցվողի կողմից արտահայտված խոսքերի վրա: Դիտարկված ոչ բանավոր ազդակները, որոնք բացահայտում են հարցվողի վերաբերմունքը:
- **ԻՄԱՍՍ.** Պատասխանների տեղին լինելու իմաստը՝ կապված հարցվողի իրականության և միջավայրի հետ: Նշումներ կատարել հարցազրույցի այն պահերի մասին, որոնք զարմացրել են ձեզ կամ մարտահրավեր են նետել/հաստատել ձեր ենթադրությունները:

Նշումներ անելու պարզ ձևանմուշը (տես ստորև) կարող է օգնել մեզ հավաքել հիմնական բովանդակությունը, համատեքստը և իմաստները, երբ մենք ունկնդրում ենք հարցազրույցների և արագ զրույցների ընթացքում: Սա կօգնի փաստաթղթավորել և հավաքագրել բոլոր տեղեկությունները:

Շաբաթ 1	Հարցազրույց/Արագ զրույց 1՝ մնուն՝ Ճահագրգիռ կողմի տեսակ՝	Հարցազրույց/Արագ զրույց 2՝ մնուն՝ Ճահագրգիռ կողմի տեսակ՝	Հարցազրույց/Արագ զրույց 3՝ մնուն՝ Ճահագրգիռ կողմի տեսակ՝	Հարցազրույց/Արագ զրույց 4՝ մնուն՝ Ճահագրգիռ կողմի տեսակ՝	Հարցազրույց/Արագ զրույց 5՝ մնուն՝ Ճահագրգիռ կողմի տեսակ՝
Հարց 1					
Հարց 2					
Հարց 3					
Հարց 4					
Հարց 5					
Հարց 6					
Հարց 7					

Նշումներ կատարելու ձևանմուշ

Նշումների/ձայնագրությունների վերանայում

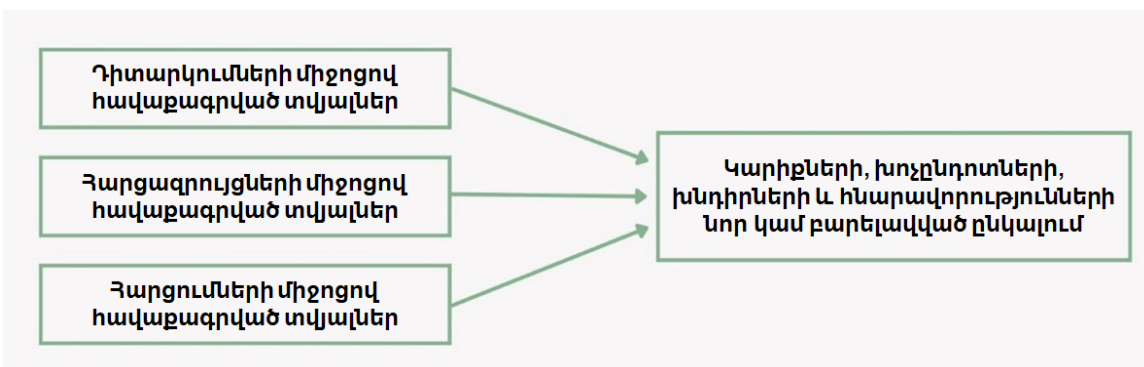
Հարցազրույցից կամ մի շարք հարցազրույցներից հետո հարցազրուցավարը (և նշումներ անողը, եթե ներգրավված է) պետք է մտածի յուրաքանչյուր հարցազրույցի վերաբերյալ ամփոփելու գերակշռող պատմությունները, նոր տեղեկությունները, դիտարկումները և հարցազրույցից հետո առաջացող լրացուցիչ հարցերը: Ձայնագրությունը լսելը կամ նշումները կարդալը կարող է օգնել այս գործընթացին և աջակցել ձեզ՝ հավաքելու այս հիմնական տեղեկատվությունը՝ որպես թիմ դրան իմաստ հաղորդելու համար:

Հարցազրույց թիվ՝ —	Գերիշխող նարատիվները	Նոր տեղեկություն / Տեղեկություններ, որոնք հարցականի տակ դրեցին մեր ենթադրությունները	Դիտարկումներ / Ծախսագիտ կողմի արտահայտած մեջբերումներ կամ մտքեր	Բաներ որոնց մասին չստացինք / Հարցեր, որոնք դեռևս բաց են մնացել մեր համար
Հարց 1				
Հարց 2				
Հարց 3				
Հարց 4				
Հարց 5				
Հարց 6				
Հարց 7				

Հարցազրույցների վերանայման և ամփոփման ձևաթուղթ

Ինչպե՞ս իմաստավորել հավաքված տեղեկատվությունը

Հավաքագրված տեղեկատվության վերլուծության նպատակն է ձևավորել առկա մարտահրավերների և հնարավորությունների հավաքական ըմբռնում: Երբ կարիքները և սահմանափակումները բացահայտվում և հաստատվում են, խնդիրներն ավելի լավ են սահմանվում: Այս գործընթացը նաև օգնում է բացահայտել և սկսել նոր նախաձեռնություններ էկոհամակարգում, ինչպիսիք են նոր շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունը կամ համայնքային ծառայություններ մատուցող փոքր բիզնեսը, որոնք նախկինում կարող էին անհայտ լինել թիմի անդամներին: Բացի այդ, հարցազրուցավարների բազմազան տեսակետների վերաբերյալ մտորումները և դրանց փոխանակումը կարող են բացահայտել պատկերացումներ կամ նոր հնարավորություններ համայնքապետարանի համար:

Հավաքագրված տեղեկատվության իմաստավորման գործընթաց

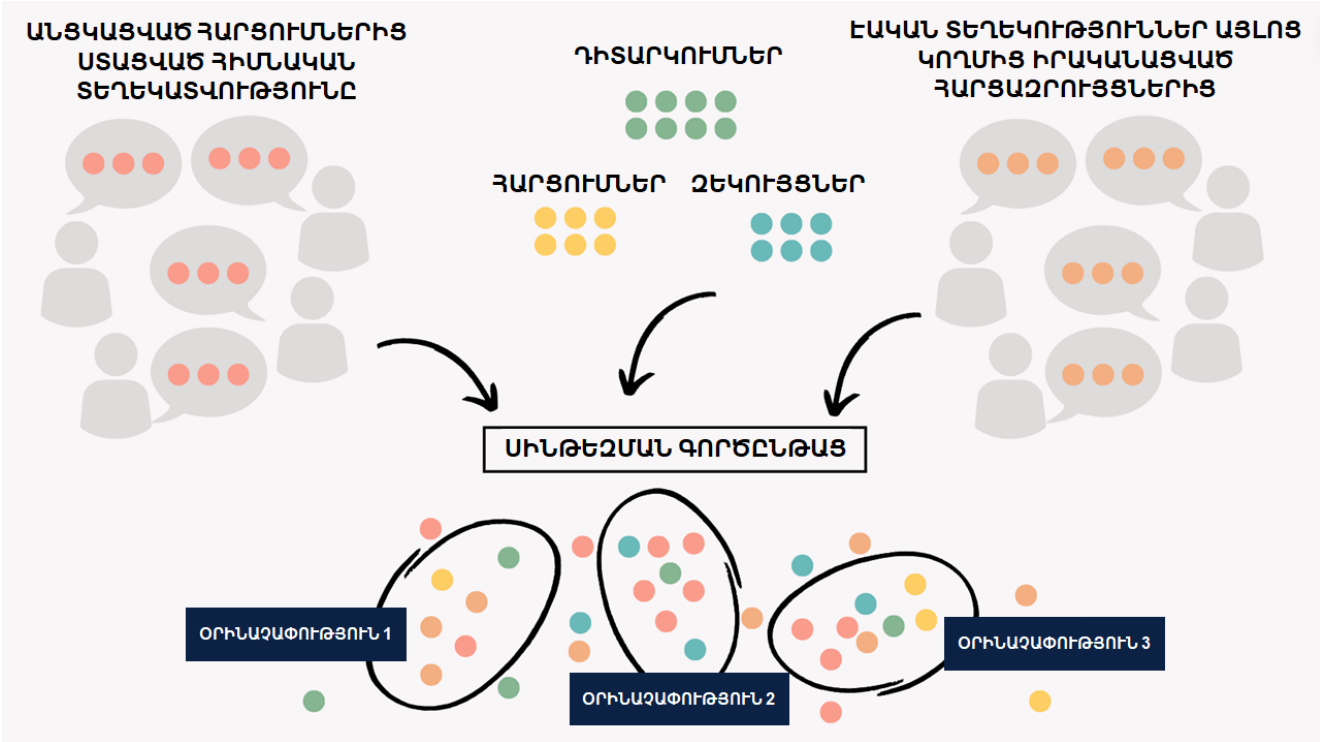
Տեղեկատվության իմաստավորումն իրականացվում է համայնքի կարծիքի ուսումնասիրության գործընթացում ներգրավված ամբողջ թիմի հետ համատեղ: Այս գործընթացը պահանջում է ֆասիլիտատոր, ով կլսի յուրաքանչյուր հարցազրույցավարի մտքերը և նշումներ կկատարի: Այս գործընթացը կարող է իրականացվել սեմինարի ձևաչափով՝ ֆլիպչարտերի և կաշուն թերթիկների օգտագործմամբ: Որպես այլընտրանք, այն կարող է իրականացվել նաև առցանց՝ թվային աշխատանքային տարածքների կամ հարթակների օգտագործմամբ, ինչպիսիք են **Miro**-ն և **Mural**-ը, որոնք կարող են շատ օգտակար լինել, երբ թիմի բոլոր անդամները չեն կարող ֆիզիկապես ներկա լինել սեմինարին: Այս միջավայրը ստեղծվում է գործընթացում ներգրավվածություն, դիսամիզմ և թափանցիկություն ապահովելու համար:

Մի խումբ մարդիկ մասնակցում են ինտերակտիվ պլանավորման հանդիպմանը:

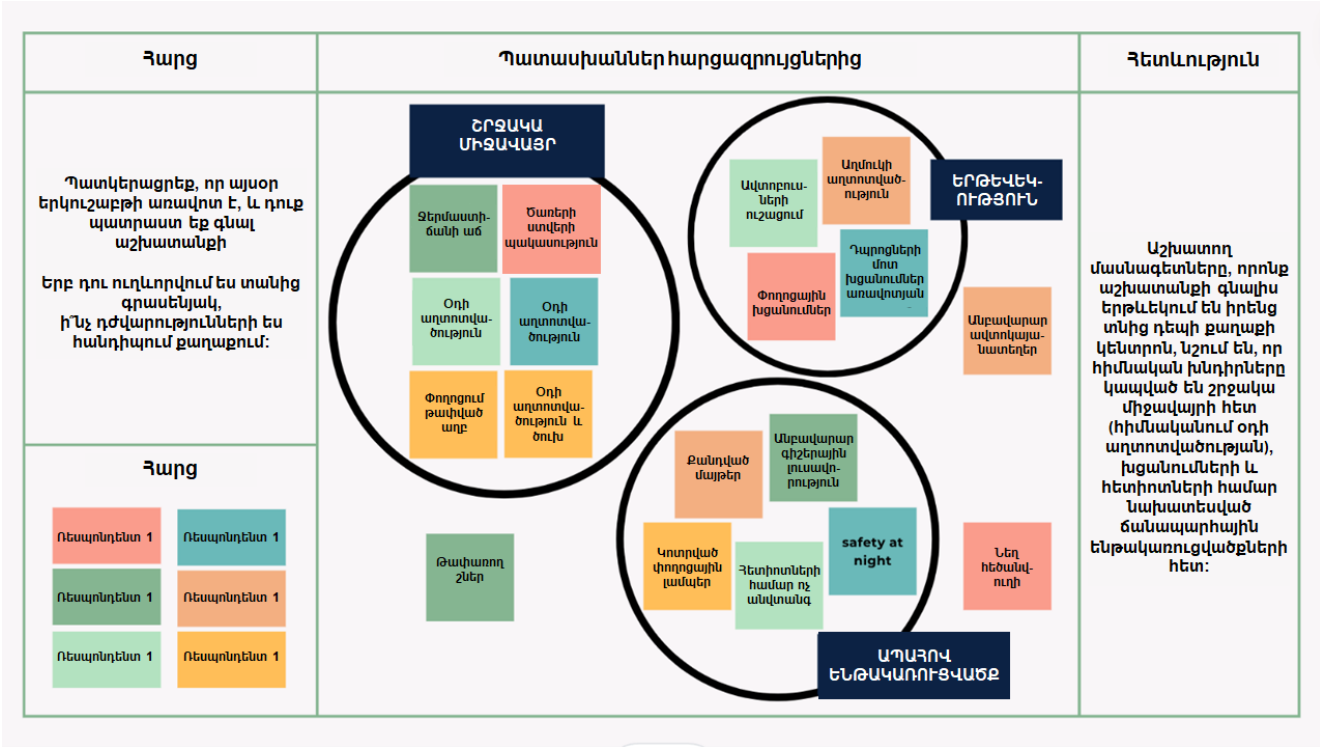
Աղբյուրը. Walls io on Unsplash

Յուրաքանչյուր անդամ հայտնում է իր մտքերը հարցազրույցների մասին և այն, ինչ նրանք լսել են շահագրգիռ կողմերից՝ հարցերի գերակշռող և կրկնվող պատասխաններ, նոր տեղեկություններ, որոնք նախկինում անհայտ էին և մարտահրավեր են համարվել թիմի ենթադրությունների համար, դիտարկումներ կամ պատկերացումներ և ուղղակի մեջբերումներ շահագրգիռ կողմերից, ինչպես նաև այն կետերը, որոնք մնացել են անպատասխան, և հիմնական կետերը կիսվում են յուրաքանչյուր հարցազրույցավարի կողմից: Ավելի շատ հարցազրույցի տվյալների առկայության դեպքում դուք ավելի շատ տեղեկատվություն կունենաք, որի հետ կաշխատեք, և կսկսեք տեսնել առաջացող օրինաչափություններ: Այս օրինաչափությունները կսկսեն ձևավորել առկա խնդիրների, մարտահրավերների և կարիքների ավելի հստակ պատկեր և կարող են բացահայտել հնարավորություններ կամ հետազոտության չբացահայտված ոլորտներ:

Հարցազրույցներից ստացված տեղեկատվության համադրման գործընթաց

Այս պրակտիկան թիմի կողմից իրականացվում է պարբերական կերպով (օրինակ՝ շաբաթական)՝ տեղեկատվությունը վերլուծելու և որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ են լրացուցիչ կամ ավելի քիչ հարցեր, կամ արդյոք առկա հարցերը փոփոխության կարիք ունեն։ Այն նաև տարածք է ստեղծում ինքնավերլուծության և թիմային վերլուծության համար պրակտիկայի վերաբերյալ։

Սինթեզի օրինակ Miro հարթակում

Տեղեկատվության իմաստավորման մեթոդը և գործիքների ընտրությունը կախված են նախագծից և դրա ավարտի փուլից: Հավաքագրված տեղեկատվությունը իմաստավորելու համար կարող են օգտագործվել այլ մեթոդներ, ինչպիսիք են Սառցաբեկորի (այսբեյզ) մոդելը և ճանապարհորդության քարտեզը:

Եթե փնտրում եք այլընտրանքային և արդյունավետ գործիքներ՝ լսածը իմաստավորելու համար, փորձեք ուսումնասիրել հետևյալ մեթոդները.

Downloading and clustering what you hear

Journey Maps to identify and understand key moments for the community

Refer to this [link](#) to view additional ways of analysing insights gathered through community listening

Գործնական վարժություն (եռյակներով)

Այս վարժության համար ձեզ անհրաժեշտ է առնվազն երկու մարդ: Երրորդը՝ որպես նշումներ անող, կամընտիր է: Խնդրում ենք վարժության հետագա հրահանգները գտնել ստորև:

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ – ԻՄԻՏԱՑԻՈՆ ԱՐԱԳ ԶՐՈՒՅՑ

ՀԱՐՑՎՈՂ

Դուք կխաղաք Սառայի դերը:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՑԱՎԱՐ

Դուք կխաղաք Տանյայի դերը:

Նշումներ անող (ըստ ցանկության)

Դուք կխաղաք Հարրիի դերը:

ԺԱՄԱՆԱԿ

25 րոպե [20 րոպե արագ զրույցի համար և 5 րոպե մտորելու համար]:

ՀՐԱՅԱՆԳՆԵՐ

- Վարժությունը պահանջում է նվազագույնը 2 և առավելագույնը 3 անձի մասնակցություն:
- Ընտրեք կերպար, որը կցանկանայիք խաղալ: Կարդացեք կերպարի նկարագիրը՝ հիմնվելով ձեր ընտրած դերի վրա:
- Այն բանից հետո, երբ բոլոր մասնակիցները կկարդան իրենց համապատասխան կերպարների նկարագրերը, խնդրում ենք մտնել ձեր ընտրած կերպարի մեջ և սկսել խաղալ ձեր դերը:
- Ժամանակի հաշվարկը դրեք 20 րոպեի վրա, երբ սկսեք դերախաղը:
- Դադարեցրեք 20 րոպե անց, այնուհետև 5 րոպե հատկացրեք վարժությունից ստացված մտորումներով կիսելու համար:
- Նշումներ կատարեք աշխատանքային թերթի վրա, մինչ մյուսները կիսվում են մտորումներով:

Կերպարների նկարագրերը կարող եք գտնել՝ անցնելով հղումներով.

Հարցվող - **Սառա**

Հարցազրուցավար - **Տանիա**

Նշումներ անող - **Հարրի**

Ռեֆլեքսիայի վարժություն

Վարժությունը կատարելուց հետո անդրադարձ կատարեք հետևյալ հացերին

ՌԵՖԼԵՔՍԻԱՅԻ ՀԱՐՑԵՐ

**ԻՆՉԸ՝
ԼԱՎ
ԱՆՑԱՎ**

**ԻՆՉԸ՝
ԼԱՎ
ՉԱՆՑԱՎ**

**ԸՍՏ ՁԵՁ, Ի՞ՆՉՆ
Է ՁԵՁ ՄՈՏ ԼԱՎ
ՍՏԱՑՎՈՒՄ**

**ԻՆՉԻ՞ ՎՐԱ
ԿԱՐԻՔ ԿԱ
ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ**

Գիտելիքների ստուգում

1. Թվարկվածներից ո՞րն է հանդիսանում շահագրգիռ կողմերի հետ ներգրավվման եղանակ:

- a. Տեղակցնելը
- b. Խորհրդակցելը
- c. Ներգրավելը
- d. Շահագործակցելը

2. Թվարկվածներից որո՞նք են հանդիսանում հետազոտության առաջնային մեթոդներ:

- a. Արագ գրույցները
- b. Հարցազրույցները
- c. Զեկույցների ուսումնասիրությունը
- d. Ֆոկուս խմբերը

3. Թվարկվածներից ո՞րն է համարվում բաց հարց:

- a. Դուք ուզում եք իրավիճակը փոխվի, թե՞ մնա նույնը:
- b. Ըստ ձեզ սա լավ բան է:
- c. Ասացեք խնդրեմ, ըստ ձեզ, ինչպիսի՞ն պետք է լինի իդեալական քաղաքը:

Ստուգեք ձեր պատասխաններն այս դասընթացի վերջում:

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՈԼՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ

Մոդուլ 5

Ամփոփում

Մոդուլ 5

Ամփոփում

Այս դասընթացը նախատեսված էր ձեզ ապահովելու անհրաժեշտ տեսական և գործնական գիտելիքներով՝ համայնքային ունկնդրման հիմունքները հասկանալու համար: Սակայն, ինչպես նշվեց դասընթացում, ունկնդրումը միանվագ վարժություն չէ: Այլ դա մկան է, որը համայնքապետարանը կարող է զարգացնել՝ բնակիչների կարիքների և խնդիրների զարկերակը ստուգելու համար:

Թեև այստեղ բերված բոլոր գործիքները օգտակար կլինեն, երբ դուք գործընթացը կիրառեք իրականում, կարևոր է նշել, որ հաճախ իրականությունը տարբերվում է դասընթացում ներկայացված պլանավորված սցենարներից: Միայն գործնականում կիրառելիս կկարողանաք հասկանալ, թե ինչն է աշխատում ձեզ համար՝ որպես ունկնդիր, ինչն է աշխատում այն համայնքների համար, որոնց հետ դուք շփվում եք, և այն շահագրգիռ կողմերի համար, որոնց հետ համագործակցում եք: Միայն փորձելով կկարողանաք սովորել և հարմարեցնել՝ գործընթացն ավելի օգտակար դարձնելու ձեր համայնքի, մշակույթի և աշխարհագրության համար: Բացի այդ, մենք խորհուրդ ենք տալիս ստեղծել այս պրակտիկայի կայուն մոդել՝ ձեր հաստատությունում որոշ գիտելիքների կառավարման մեթոդներ միասին համադրելով, որոնք կարող են օգնել ձեզ տեսնելու միտումներ (մշտական փոփոխություններ) համայնքում ժամանակի ընթացքում:

Պլանն ընդդեմ իրականության

Եթե ձեզ անհրաժեշտ է մեր լրացուցիչ աջակցությունը, խնդրում ենք լրացնել այս [ձևաթուղթը](#), և մենք կկապվենք ձեզ հետ՝

Ստուգեք ձեր պատասխանները

Մոդուլ 2:

- Չ1: c
- Չ2: b
- Չ3: a, b և c

Մոդուլ 3:

- Չ1: b
- Չ2: d
- Չ3: բոլոր տարբերակները ճիշտ են

Մոդուլ 4:

- Չ1: բոլոր տարբերակները ճիշտ են
- Չ2: a, b և d
- Չ3: c

Funded by
the European Union

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ

